

Lovtidende A

2016

Udgivet den 30. november 2016

22. november 2016.

Nr. 1391.

Bekendtgørelse om en godkendelsesordning for virksomheder, der leverer rådgivning og projektstyring m.v. i forbindelse med energirenovering af bygninger¹⁾

I medfør af § 24 f, stk. 2 og 3, § 24 g, stk. 1, 2, 4, 6 og 8, § 24 h, stk. 1 og 2, §§ 24 i og 28 a, § 29, stk. 4, nr. 1, og § 32, stk. 3, i lov om fremme af energibesparelser i bygninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 636 af 19. juni 2012, som ændret ved lov nr. 1346 af 3. december 2013 og § 3, nr. 7, i lov nr. 1876 af 29. december 2015, og efter forhandling med erhvervs- og vækstministeren, fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Denne bekendtgørelse fastlægger de nærmere regler for en frivillig godkendelsesordning for virksomheder, der i forbindelse med energirenovering af bygninger leverer rådgivning og projektstyring m.v., jf. § 24 f, stk. 1, i lov om fremme af energibesparelser i bygninger.

§ 2. Godkendelsesordningen omfatter energirenovering af boliger, der i Bygnings- og Boligregistret (BBR) er angivet som stuehuse til landbrugsejendom (110), fritliggende enfamilieshus (parcelhus) (120), række- og kædehus (lodret adskillelse mellem enhederne) (131), dobbelthus (to boliger med lodret adskillelse mellem enhederne) (132) eller sommerhus (510).

Stk. 2. Godkendelsesordningen omfatter udover de i stk. 1 nævnte boliger, store bygninger, der i Bygnings- og Boligregistret (BBR) er angivet som etagebolig-bygning, flerfamiliehus eller tofamiliehus (vandret adskillelse mellem enhederne) (140), kollegium (150), boligbygning til døgninstitution (plejehjem, alderdomshjem, børne- eller ungdomshjem) (160), anden bygning til helårsbeboelse (190), bygninger i forbindelse med kontor, handel, lager og lignende (321, 322, 323, 324, 325), bygninger i forbindelse med hotel, restaurant og øvrige serviceerhverv (331, 332, 333, 334, 339), Bygninger i forbindelse med undervisning, forskning og lignende (421, 422, 429), bygninger i forbindelse med dag- og døgn-

institutioner og lignende (441, 442, 443, 444, og 449), eller bygninger til ferieformål m.v. bortset fra sommerhus og kolonihavehus (520, 521, 522, 529).

§ 3. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) **Certificerende organ:** En virksomhed som i overensstemmelse med kravene fastlagt i kapitel 8 og bilag 4 eller bilag 7 er akkrediteret til at foretage certificering af kvalitetsstyringssystemer hos virksomheder.
- 2) **Dobbeltcertificering:** Én certificering af et kvalitetsstyringssystem, der dels medfører, at virksomheden er certificeret som energimærkningsvirksomhed efter bekendtgørelse om energimærkning i bygninger, og dels opfylder kravene til et certificeret kvalitetsstyringssystem efter denne bekendtgørelse om BedreBolig-ordningen.
- 3) **Godkendt virksomhed:** En virksomhed, der i forbindelse med energirenovering af bygninger leverer rådgivning og projektstyring m.v. efter § 2, stk. 1, eller § 2, stk. 1 og 2, jf. § 24 f, stk. 1, i lov om fremme af energibesparelser i bygninger.
- 4) **Kontrolinstans:** En virksomhed, som i overensstemmelse med kravene fastlagt i kapitel 7 og bilag 3 er godkendt af erhvervs- og vækstministeren til at godkende og efterprøve kvalitetsstyringssystemer hos virksomheder.

Kapitel 2

Godkendelsesordningens omfang

§ 4. En virksomhed kan efter ansøgning opnå godkendelse fra Energistyrelsen som godkendt virksomhed, hvis virksomheden opfylder kravene i denne bekendtgørelse, herunder til et godkendt eller certificeret kvalitetsstyringssystem med dokumentation for kvalificerede medarbejdere.

¹⁾ Bekendtgørelsen gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked, EU-Tidende 2006, nr. L 376, side 36, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF, EU-Tidende 2012, nr. L 315, side 1, som ændret ved Rådets direktiv 2013/12/EU af 13. maj 2013 om tilpasning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet på baggrund af Republikken Kroatiens tiltrædelse, EU-Tidende 2013, nr. L 141, side 28.

Stk. 2. Godkendelse som godkendt virksomhed giver virksomheden ret til i sin markedsføring at anvende betegnelsen BedreBolig-rådgiver og logoet i bilag 8.

Stk. 3. Andre aktører end de virksomheder, der er godkendt som godkendt virksomhed, kan efter Energistyrelsens nærmere retningslinjer, som offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside, anvende logoet, jf. bilag 8, med henblik på at fremme ordningen. Logoet må i disse tilfælde ikke anvendes på en sådan måde, at der skabes tvivl om, hvorvidt aktøren er godkendt som godkendt virksomhed.

§ 5. Godkendelser efter § 24 f, stk. 1, i lov om fremme af energibesparelser i bygninger, omfatter godkendelse til at levere:

- 1) kortlægning af en bygnings energibesparelser- og renoveringsmuligheder, herunder afdækning af en energirenoverings konsekvenser for komfort og indeklima i bygningen, og udarbejdelse af en plan for energibesparelsemuligheder og renovering, herunder udfyldelse af et standarddokument eller
- 2) ydelser omfattet af nr. 1 og tilbudsindhentning og projektstyring vedrørende gennemførelse af energibesparelser- og renoveringstiltag.

Stk. 2. Stk. 1, nr. 1, omfatter følgende delydelser, kaldet ydelsespakke 1:

- 1) Screening for energibesparelser- og renoveringsmuligheder. Dette indebærer en indledende vurdering af potentialet for energibesparelser og en afklaring af bygningsejerens behov, herunder om bygningsejeren ønsker en samlet kortlægning af energibesparelser- og renoveringsmuligheder i form af en energimærkning af bygningen, jf. bekendtgørelse om energimærkning af bygninger.
- 2) Udarbejdelse af en BedreBolig-plan. BedreBolig-planen indeholder:
 - a) Beskrivelse af bygningens energibesparelser- og renoveringsmuligheder afstemt efter bygningsejerens behov. Beskrivelsen kan tage udgangspunkt i en gyldig energimærkning af bygningen, jf. bekendtgørelse om energimærkning af bygninger.
 - b) Beskrivelse af energibesparelser- og renoveringsmulighedernes betydning for komfort og indeklima.
 - c) En plan for udførelse af energibesparelser- og renoveringstiltag, herunder angivelse af omkostninger og tidsplan for gennemførelse af aftalte energibesparelsetiltag samt en angivelse af ydet rådgivning og leverede ydelser.

Stk. 3. Stk. 1, nr. 2, omfatter delydelser omfattet af stk. 2 og følgende delydelser, kaldet ydelsespakke 2:

- 1) Projektering og tilbudsindhentning, herunder udarbejdelse af opgavebeskrivelse og indhentning og vurdering af tilbud.
- 2) Byggeledelse, herunder varetagelse af byggestyring, løbende fagtilsyn og afsluttende fejl- og mangelgennemgang.
- 3) Aflevering og 1-års opfølgning, herunder fysisk gennemgang af projektet med bygningsejeren, instruktion

af bygningsejeren i energirigtig adfærd, gennemgang af relevante manualer og evaluering af projektførelset.

Stk. 4. Levering af ydelser i henhold til stk. 1 sker på baggrund af tjeklister, som findes på Energistyrelsens hjemmeside, eller tilsvarende egnede værktøjer og ved hjælp af et beregningsværktøj, der lever op til specifikationer offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

Stk. 5. Virksomheden skal selv eller ved hjælp af en underleverandør kunne levere de ydelser, som virksomheden er godkendt til at kunne levere. Er virksomheden alene godkendt til at levere ydelser efter stk. 1, nr. 1, skal virksomheden kunne henvise til en anden godkendt virksomhed, som er godkendt til at kunne levere ydelser efter stk. 1, nr. 2.

Stk. 6. Den godkendte virksomhed skal sikre, at de ydelser, der leveres under ordningen, leveres af medarbejdere eller underleverandørers medarbejdere, som opfylder kravene i bilag 5 til uddannelse, efteruddannelse og erhvervs erfaring. Praktiske opgaver kan dog efter Energistyrelsens nærmere retningslinjer, som offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside, udføres af medarbejdere, der ikke opfylder bilag 5, hvis disse medarbejdere har modtaget fornøden instruktion.

Kapitel 3

Ansøgning, uddannelseskrav m.v., godkendelse og tilbagekaldelse af godkendelse som godkendt virksomhed

§ 6. Energistyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt betingelserne for godkendelse som godkendt virksomhed efter § 2, stk. 1 eller § 2, stk. 1 og 2, er opfyldt.

Stk. 2. Energistyrelsen fører en liste på styrelsens hjemmeside over godkendte virksomheder. Godkendte virksomheder, der ikke har en medarbejder ansat, der er uddannet efter bilag 5, kan i de perioder, der er nævnt i § 13, stk. 5, ikke optræde på listen over godkendte virksomheder.

§ 7. Ansøgning om godkendelse som godkendt virksomhed indgives til Energistyrelsen eller indsendes digitalt via erhvervsportalen Virk (www.virk.dk) med dokumentation for, at virksomheden har et kvalitetsstyringssystem, der:

- 1) er godkendt af en kontrolinstans eller har ansøgt om godkendelse af et kvalitetsstyringssystem hos en kontrolinstans, der efter en foreløbig gennemgang har fundet det fyldestgørende, jf. kapitel 4 og bilag 1,
- 2) er certificeret af et certificerende organ, jf. kapitel 5 og bilag 2, eller
- 3) er dobbeltcertificeret af et certificerende organ, jf. kapitel 5 og bilag 6.

Stk. 2. En ansøgning efter stk. 1, skal ligeledes indeholde oplysninger om navnet på virksomheden og dets eventuelle CVR-nummer og navnene på de medarbejdere, der opfylder kravene i bilag 5.

§ 8. Energistyrelsen kan til enhver tid kræve at få udleveret alle oplysninger, der er nødvendige til vurdering af, om betingelserne for godkendelsen fortsat er opfyldt.

§ 9. Energistyrelsen kan tilbagekalde en godkendelse som godkendt virksomhed, hvis virksomheden væsentligt misligholder kravene til at opretholde en godkendelse, herunder at virksomhedens kvalitetsstyringssystem ikke længere er god-

kendt eller certificeret, eller at virksomheden ikke længere opfylder kravene i bilag 5 til medarbejdere, jf. dog § 13, stk. 5.

Stk. 2. En godkendelse som godkendt virksomhed bortfalder, når virksomheden kommer under konkursbehandling, træder i likvidation eller ophører.

Kapitel 4

Godkendelse og efterprøvning af kvalitetsstyringssystemer

§ 10. For at opnå godkendelse af et kvalitetsstyringssystem efter denne ordning skal kvalitetsstyringssystemet opfylde krav til kvalitetsstyringssystemer for virksomheder, som ønsker en godkendelse af kvalitetsstyringssystemet fra en kontrolinstans, jf. bilag 1.

Stk. 2. Godkendelsen skal ske af en kontrolinstans.

Stk. 3. Et kvalitetsstyringssystem skal ved første godkendelse godkendes foreløbigt.

§ 11. Det er en betingelse for opretholdelse af godkendelsen som godkendt virksomhed, at virksomhedens kvalitetsstyringssystem godkendes endeligt af en kontrolinstans inden for 2 år efter den foreløbige godkendelse af kvalitetsstyringssystemet.

§ 12. Ansøgning om godkendelse af et kvalitetsstyringssystem skal indsendes til en kontrolinstans. Ansøgningen skal vedlægges et eksemplar af virksomhedens kvalitetsstyringssystem, herunder dokumentation for, at medarbejderes kompetencer opfylder kravene i bilag 5.

Stk. 2. Ansøgning og dokumentation kan fremsendes i elektronisk form.

§ 13. Med intervaller, der ikke overstiger 2 år fra den endelige godkendelse af kvalitetsstyringssystemet, jf. § 11, foretager kontrolinstansen efterprøvning på virksomheden af kvalitetsstyringssystemets faktiske efterlevelse.

Stk. 2. Hvis kontrolinstansen ved den løbende efterprøvning konstaterer, at kravene til kvalitetsstyring ikke overholdes, kan kontrolinstansen tilbagekalde godkendelsen af kvalitetsstyringssystemet.

Stk. 3. Kontrolinstansen kan kalde en godkendelse af et kvalitetsstyringssystem tilbage mellem to besøg efter stk. 1, hvis der konstateres grove svigt i virksomhedens kvalitetsstyring, som f.eks. at virksomheden handler åbenlyst i strid med betingelserne for godkendelse i denne bekendtgørelse.

Stk. 4. Skifter den godkendte virksomhed kontrolinstans mellem to ordinære efterprøvnings, skal den godkendte virksomhed fremsende dokumentation herom til Energistyrelsen.

Stk. 5. Hvis virksomhedens misligholdelse efter § 9, stk. 1, skyldes, at virksomheden ikke længere opfylder kravene til medarbejdere, jf. bilag 5, kan virksomheden dog opretholde sin godkendelse, hvis virksomheden eller, hvis relevant, underleverandøren inden 3 måneder ansætter en medarbejder, der opfylder disse krav. Virksomheden kan i særlige tilfælde opretholde sin godkendelse i op til 1 år, hvis virksomheden får godkendelse hertil fra Energistyrelsen.

Stk. 6. En godkendt virksomhed, der ikke opfylder kravene til virksomhedens eller underleverandørens ansatte med-

arbejdere, jf. bilag 5, må ikke levere ydelser under ordningen.

Stk. 7. Tilbagekaldelse af en godkendelse af et kvalitetsstyringssystem meddeles den godkendte virksomhed og Energistyrelsen med en skriftlig begrundelse for tilbagetrækningen. Meddelelsen til den godkendte virksomhed og Energistyrelsen skal ske samtidig.

§ 14. Den godkendte virksomhed skal stille dokumentation og medarbejdere til rådighed for efterprøvnings, der udføres af kontrolinstansen i virksomhedens godkendelsesperiode vedrørende gennemførelsen af virksomhedens kvalitetsstyringssystem.

Kapitel 5

Certificering af kvalitetsstyringssystemer og audit

§ 15. For at opnå certificering af et kvalitetsstyringssystem efter denne ordning skal dette ske i henhold til standarden »DS/EN ISO 9001 om kvalitetsstyringssystemer - systemkrav« og Energistyrelsens supplerende krav til kvalitetsstyringssystemer for virksomheder, som ønsker en certificering af kvalitetsstyringssystemet fra et akkrediteret certificerende organ, jf. bilag 2.

Stk. 2. Certificering skal ske af et certificerende organ.

Stk. 3. ISO standard »DS/EN ISO 9001« kundgøres ikke i Lovtidende, men kundgøres ved, at standarden ligger til gennemsyn i Energistyrelsen.

§ 16. Den godkendte virksomhed skal stille dokumentation til rådighed for de audits, der udføres af det certificerende organ.

Kapitel 6

Dobbeltcertificerede virksomheder

§ 17. For at opnå dobbeltcertificering af et kvalitetsstyringssystem skal dette ske i henhold til standarden »DS/EN ISO 9001 om kvalitetsstyringssystemer - systemkrav« og Energistyrelsens supplerende krav til virksomheder, som ønsker en dobbeltcertificering af kvalitetsstyringssystemet fra et akkrediteret certificerende organ, jf. bilag 6.

Stk. 2. Dobbeltcertificeringen skal ske af et certificerende organ, akkrediteret efter bilag 7.

Stk. 3. En virksomhed, der har opnået en dobbeltcertificering, skal opfylde krav, som følger af denne bekendtgørelse samt krav, der følger af bekendtgørelse nr. 1392 af 22. november 2016 om energimærkning af bygninger.

Kapitel 7

Forpligtelser m.v. for godkendte virksomheder

§ 18. Den godkendte virksomhed skal sørge for, at arbejdet udføres i overensstemmelse med gældende lov og forskrifter og i overensstemmelse med virksomhedens kvalitetsstyringssystem.

Stk. 2. Udarbejdelse af en BedreBolig-plan, jf. § 5, stk. 2, nr. 2, skal udarbejdes i et standardiseret format, der udarbejdes af Energistyrelsen og offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside.

§ 19. Virksomheden skal sikre dokumentation for:

- 1) at virksomheden har et godkendt, certificeret eller dobbeltcertificeret kvalitetsstyringssystem,
- 2) at virksomhedens kvalitetsstyringssystem efterleves i praksis og løbende bliver efterprøvet af en kontrolinstans eller auditeres af et certificerende organ,
- 3) at de faglige kvalifikationer hos virksomhedens medarbejdere eller underleverandørers medarbejdere overholder kravene i bilag 5, og at anvendte medarbejders kvalifikationer løbende ajourføres, for eksempel gennem deltagelse i relevante efteruddannelseskurser,
- 4) at virksomheden i sin rådgivning i henhold til godkendelsesordningen leverer en rådgivning, som er uafhængig af virksomhedens øvrige ydelser, og
- 5) at den godkendte virksomhed, der eventuelt henvises til efter § 5, stk. 5, har samtykket i at blive henvist til.

Stk. 2. Hvis en godkendt virksomhed anvender underleverandører til levering af sine ydelser under ordningen, jf. § 5, stk. 5, skal underleverandørers medarbejdere arbejde efter den godkendte virksomheds kvalitetsstyringssystem. Underleverandørers medarbejdere skal fremgå af virksomhedens kvalitetsstyringssystem på linje med virksomhedens egne medarbejdere.

§ 20. Aftale om levering af ydelser efter denne bekendtgørelse omfattes af de gældende Almindelige Bestemmelser for teknisk Rådgivning og bistand (ABR), med mindre andet er udtrykkeligt aftalt mellem den godkendte virksomhed og bygningsejeren.

§ 21. Den godkendte virksomhed skal oplyse bygningsejer om, hvilke af de leverede ydelser, der er omfattet af godkendelsesordningen. Den godkendte virksomhed skal ligeledes oplyse bygningsejer om, hvorvidt virksomheden udfører entreprisyerdelser på områder omfattet af godkendelsesordningen.

Stk. 2. Hvis virksomheden alene er godkendt til at kunne levere ydelser vedrørende screening for energibesparelser og renoveringsmuligheder og BedreBolig-planer efter § 5, stk. 1, nr. 1, har virksomheden pligt til at oplyse sine kunder i forhold til disse ydelser om af hvilken anden godkendt virksomhed kunden kan få leveret ydelser vedrørende tilbudsindhentning og projektstyring i forbindelse med gennemførelse af energibesparelser- og renoveringstiltag, jf. § 5, stk. 1, nr. 2. Oplysningen gives kunden i forbindelse med indgåelsen af aftalen om levering af ydelser virksomheden er godkendt til levering af.

§ 22. Den godkendte virksomhed skal informere bygningsejer om muligheden for at få udleveret de nødvendige data og beregninger m.v. som ligger bag ydelserne screening for energibesparelser- og renoveringsmuligheder og BedreBolig-plan, jf. § 5, stk. 1, nr. 1, med henblik på at bygningsejeren kan få udarbejdet en ny BedreBolig-plan eller et energimærke, og på anmodning udlevere disse til bygningsejer. Såfremt bygningsejeren ønsker det, skal materialet udleveres i digitalt format.

§ 23. Med henblik på at bygningsejer kan sende eventuelle kommentarer til kontrolinstansen eller det certificerende

organ, skal den godkendte virksomhed på opfordring oplyse bygningsejeren om, hvilken kontrolinstans eller hvilket certificerende organ det er, der har godkendt eller certificeret virksomhedens kvalitetsstyringssystem.

Stk. 2. Den godkendte virksomhed skal oplyse bygningsejer om, i hvilket omfang ydelser leveret under ordningen er dækket af en ansvarsforsikring.

§ 24. Den godkendte virksomheds dokumentation i forbindelse med kvalitetsstyringssystemet, herunder for overholdelse af §§ 18 og 19, skal arkiveres og opbevares tilgængeligt for den kontrolinstans eller det certificerende organ, som virksomheden har valgt at samarbejde med.

Stk. 2. Virksomheden skal opbevare dokumentationen i mindst 5 år efter afslutningen på den godkendte virksomheds ydelse. Dokumentationen kan opbevares i elektronisk form.

Stk. 3. Forpligtelsen til at opbevare dokumentationen ophører ikke, hvis virksomheden ophører med at være godkendt virksomhed.

§ 25. Den godkendte virksomhed skal uden ugrundet ophold meddele Energistyrelsen, hvis der er ændringer i de oplysninger, der er meddelt Energistyrelsen i forbindelse med udstedelsen af en godkendelse efter kapitel 3.

Stk. 2. Den godkendte virksomhed skal uden ugrundet ophold meddele kontrolinstansen eller det certificerende organ, hvis der er ændringer i de oplysninger, der er meddelt kontrolinstansen eller det certificerende organ i forbindelse med godkendelsen eller certificeringen af et kvalitetsstyringssystem.

Kapitel 8

Godkendelse og efterprøvning af kontrolinstanser samt kontrolinstansernes forpligtelser

§ 26. Erhvervs- og vækstministeren godkender kontrolinstansen, hvis kontrolinstansen opfylder betingelserne i dette kapitel.

Stk. 2. En kontrolinstans skal opbygge og anvende et kvalitetsstyringssystem, der som minimum opfylder kravene i denne bekendtgørelse.

Stk. 3. Godkendelse af kontrolinstansens kvalitetsstyringssystem kan helt eller delvist bygge på en akkreditering meddelt af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond (DANAK) eller af et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's (European co-operation for Accreditation) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren udsteder et godkendelsesbevis til kontrolinstansen, der angiver omfanget af kontrolinstansens arbejde og vilkårene herfor.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren foretager periodevis efterprøvninger af kontrolinstansens arbejde.

Stk. 6. Erhvervs- og vækstministeren behandler ansøgninger om godkendelse som kontrolinstans hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden for 4 uger fra det tidspunkt, hvor al dokumentation er fremsendt. Erhvervs- og vækstministeren kan én gang forlænge fristen med et begrænset tidsrum, hvis spørgsmålets kompleksitet berettiger

hertil. Forlængelsen og dens varighed begrundes behørigt og meddeles ansøgeren inden den oprindelige frists udløb.

Stk. 7. For enhver anmodning om godkendelse som kontrolinstans fremsender erhvervs- og vækstministeren hurtigst muligt en kvittering for modtagelsen. Kvitteringen skal angive den frist, der er angivet i stk. 6, og muligheden for at indgive en klage over erhvervs- og vækstministerens afgørelse om godkendelsen som kontrolinstans. Hvis anmodningen er ufuldstændig, oplyses ansøgeren hurtigst muligt om, at der skal indgives yderligere dokumentation og om en indvirkning på den frist, der er nævnt i stk. 5.

§ 27. En kontrolinstans skal efterleve de krav, der fremgår af den internationale standard for »Overensstemmelsesvurdering – Krav til organer der foretager audit og certificering af ledelsessystemer« DS/EN ISO/IEC 17021 eller tilsvarende anerkendt standard og Energistyrelsens supplerende krav til kontrolinstanser, der skal varetage opgaven med godkendelse og overvågning af godkendte virksomheders kvalitetsstyringssystemer, jf. bilag 3. ISO standard »DS/EN ISO 17021« kundgøres ikke i Lovtidende, men kundgøres ved, at standarden ligger til gennemsyn i Energistyrelsen.

Stk. 2. Kvalitetsstyringssystemet skal dokumenteres i form af en manual eller en samling af dokumenter, der på systematisk og overskuelig måde redegør for procedurer, instruktioner og forholdsregler. Manualen eller samlingen af dokumenter kan udformes og opbevares elektronisk.

Stk. 3. Kontrolinstansen skal opbevare manualen eller samlingen af dokumenter i mindst 5 år.

§ 28. Kontrolinstanser kan godkende virksomheders kvalitetsstyringssystem efter ansøgning.

Stk. 2. Hvis kontrolinstansen kan forhåndsgodkende et kvalitetsstyringssystem, udstedes første gang et foreløbigt godkendelsesbevis, og inden for 2 år efter kontrolinstansens foreløbige godkendelse af kvalitetsstyringssystemet skal udstedes et endeligt godkendelsesbevis.

§ 29. Kontrolinstanser skal behandle ansøgningerne i den rækkefølge, de modtages.

Stk. 2. Kontrolinstansen udsteder en foreløbig godkendelse, hvis kvalitetssikringssystemet efter en foreløbig gennemgang er fundet fyldestgørende.

Stk. 3. Hvis kontrolinstansen ikke kan godkende eller forhåndsgodkende kvalitetsstyringssystemet, meddeles begrundet afslag på ansøgningen.

§ 30. Kontrolinstansen kan vælge helt eller delvist at uddelegere auditeringsarbejdet til anerkendte certificeringsorganer under forudsætning af erhvervs- og vækstministerens godkendelse. Kontrolinstansen opretholder dog det fulde ansvar for uddelegerede opgaver og for at godkende, efterprøve og tilbagekalde godkendelser af kvalitetsstyringssystemer.

§ 31. Dokumentation i form af modtaget materiale, resultater af de gennemførte efterprøvninger og dokumentation for anvendelse af kvalitetsstyringssystemet skal efter anmodning stilles til rådighed for erhvervs- og vækstministeren.

§ 32. Såfremt en kontrolinstans ikke opfylder betingelserne i henhold til godkendelsesvilkårene og denne bekendtgørelse, kan erhvervs- og vækstministeren tilbagekalde godkendelsen som kontrolinstans.

Stk. 2. En godkendelse som kontrolinstans bortfalder, når virksomheden kommer under konkursbehandling, træder i likvidation eller ophører.

Kapitel 9

Certificerende organers forpligtelser

§ 33. En virksomhed kan kun foretage certificering af virksomheders kvalitetsstyringssystem efter denne bekendtgørelse, hvis virksomheden er akkrediteret som certificerende organ af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond, DANAK, eller et tilsvarende anerkendt akkrediteringsorgan, som har undertegnet den europæiske samarbejdsorganisation for akkrediteringsorganer, EA's, multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Stk. 2. Det certificerende organ skal være akkrediteret til at certificere virksomheders kvalitetsstyringssystemer efter denne bekendtgørelse i henhold til »DS/EN ISO/IEC 17021 om overensstemmelsesvurdering – krav til organer der foretager audit og certificering af ledelsessystemer« og Energistyrelsens supplerende krav til akkreditering af certificerende organer, der skal varetage opgaven med certificering og overvågning af godkendte virksomheders kvalitetsstyringssystemer, jf. bilag 4.

§ 34. En virksomhed kan kun foretage dobbeltcertificering af virksomheders kvalitetsstyringssystem efter denne bekendtgørelse, hvis virksomheden er akkrediteret som certificerende organ af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond, DANAK, eller et tilsvarende anerkendt akkrediteringsorgan, som har undertegnet den europæiske samarbejdsorganisation for akkrediteringsorganer, EA's, multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Stk. 2. Det certificerende organ skal være akkrediteret til at dobbeltcertificere virksomheders kvalitetsstyringssystemer efter denne bekendtgørelse i henhold til »DS/EN ISO/IEC 17021 om overensstemmelsesvurdering – krav til organer der foretager audit og certificering af ledelsessystemer« og Energistyrelsens supplerende krav til akkrediterede certificerende organer, der skal varetage opgaven med dobbeltcertificering og overvågning af kvalitetsstyringssystemer, jf. bilag 7.

Kapitel 10

Kontrolinstanser og certificerende organer fra andre lande

§ 35. En virksomhed, som i et andet EU-land, i et EØS-land eller i et andet land, som EU har indgået aftale med herom, og som efter dette lands regler er godkendt eller certificeret til at godkende og efterprøve kvalitetsstyringssystemer for godkendte virksomheder eller lignende virksomheder, kan midlertidigt eller lejlighedsvist levere tjenesteydelse i Danmark som kontrolinstans for disse virksomheder uden forudgående godkendelse fra erhvervs- og vækstministeren.

Kapitel 11

Betaling til kontrolinstanser og certificerende organer, straf og ikrafttrædelse m.v.

§ 36. Kontrolinstanser og certificerende organer kan kræve betaling for deres ydelser til de enkelte godkendte virksomheder hos disse virksomheder.

§ 37. Energistyrelsens afgørelser efter denne bekendtgørelse kan ikke påklages til anden offentlig myndighed.

§ 38. Med bøde straffes den, der overtræder § 4, stk. 2, ved uden godkendelse i sin markedsføring at anvende betegnelsen "BedreBolig-rådgiver".

Stk. 2. Med bøde straffes den, der overtræder § 4, stk. 3, ved at anvende logoet i bilag 8 på en måde, der kan give anledning til tvivl, om hvorvidt den, som anvender logoet i bilag 8, er godkendt som godkendt virksomhed.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 39. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2017.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1899 af 29. december 2015 om en godkendelsesordning for virksomheder, der leverer rådgivning og projektstyring m.v. i forbindelse med energirenovring af boliger ophæves.

§ 40. Godkendelser som godkendt virksomhed meddelt i henhold til § 4 i bekendtgørelse nr. 109 af 30. januar 2014 eller bekendtgørelse nr. 1899 af 29. december 2015 om en godkendelsesordning for virksomheder, der leverer rådgivning og projektstyring m.v. i forbindelse med energirenovring af boliger, opretholdes.

§ 41. Allerede påbegyndt arbejde angående levering af ydelser under godkendelsesordningen, kan færdiggøres efter § 5 i bekendtgørelse nr. 1899 af 29. december 2015 om en godkendelsesordning for virksomheder, der leverer rådgivning og projektstyring m.v. i forbindelse med energirenovring af boliger.

Energistyrelsen, den 22. november 2016

STIG UFFE PEDERSEN

/ Henrik Andersen

Bilag 1**Krav til kvalitetsstyringssystemer for virksomheder, som ønsker en godkendelse af kvalitetsstyringssystemet fra en kontrolinstans**

Kvalitetsstyringssystemet skal være målrettet mod virksomhedens forretningsgrundlag i forbindelse med levering af ydelser i henhold til godkendelsesordningen og være tilpasset virksomheden, med hensyn til dennes organisatoriske struktur. Det skal være godkendt af en kontrolinstans, godkendt af erhvervs- og vækstministeren efter § 26.

Kvalitetsstyringssystemet skal indeholde:

- 1) Et system til håndtering af dokumentation
 - a) i forbindelse med levering af ydelserne under godkendelsesordningen, herunder dokumentation for at virksomheder, der henvises til efter § 5, stk. 5, har samtykket heri, og
 - b) i forbindelse med opfyldelse af generelle krav til den godkendte virksomhed,
- 2) en udpeget ansvarlig til vedligeholdelse af kvalitetsstyringssystemet,
- 3) procedurer til sikring af relevante medarbejderes adgang og hensigtsmæssige anvendelse af kvalitetsstyringssystemet,
- 4) procedurer til håndtering af underleverandørers kvalitet af produkter og ydelser i henhold til ordningen, jf. § 12, stk. 2, procedurer for håndtering af kommunikation med kunder, herunder kundeklager, samt håndtering af forbedringsforslag i forbindelse med kundeevaluering, og
- 5) dokumentation for at medarbejderes uddannelse, efteruddannelse og erhvervserfaringer er i overensstemmelse med bilag 5.

Virksomheder kan anvende systematikken i bilag 2 til opbygning af kvalitetsstyringssystemets struktur.

Bilag 2

Supplerende krav til kvalitetsstyringssystemer for virksomheder, som ønsker en certificering af kvalitetsstyringssystemet fra et akkrediteret certificerende organ

0. Indledning

Dette bilag beskriver supplerende krav til virksomheder, der ønsker at etablere et certificeret kvalitetsstyringssystem. Det skal pointeres, at kvalitetsstyringssystemet kan etableres, gennemføres og vedligeholdes i sammenhæng med et eksisterende kvalitetsstyringssystem, der lever op til standarden DS/EN ISO 9001:2008. Kvalitetsstyringssystemet skal være certificeret af et certificeringsorgan, der er akkrediteret til at erklære overensstemmelse med DS/EN ISO 9001:2008 og bilag 4. I indeværende bilag vil præciseringer og supplerende krav i forhold til DS/EN ISO 9001:2008 blive angivet.

1. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 4.2.1 Dokumentation

Virksomheden skal etablere, implementere og vedligeholde et system, der som minimum kan håndtere følgende dokumentation:

- Opbevaring og løbende opdatering af de nyeste love og regler, der er relevante i forhold til godkendelsesordningen, herunder krav og vejledninger, relevante skabeloner, værktøjer, m.v.
- Opbevaring og løbende opdatering af beskrivelser af, hvordan virksomheden leverer ydelser i henhold til ordningen.
- Opbevaring og løbende opdatering af dokumentation for, hvordan virksomheden opfylder krav til medarbejdernes uddannelse og erhvervserfaring, og styring af underleverandører.
- Opbevaring og løbende opdatering af dokumentation for, at virksomheden er godkendt som godkendt virksomhed, herunder dokumentation for den årlige gennemgang af kvalitetsstyringssystemet.
- Opbevaring af dokumentationen for det enkelte projektførløb og dialogen med den enkelte kunde.
- Opbevaring af henvendelser fra kunder om påståede fejl og mangler i ydelser under godkendelsesordningen, herunder klager.
- Opbevaring af dokumentation for, at virksomheder, der henvises til efter § 5, stk. 5, har samtykket heri.

2. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 4.2.4. Registreringer

Virksomheden skal sikre, at oplysninger opnået ved udførelse af ydelser leveret under godkendelsesordningen opbevares forsvarligt. Registreringerne i virksomhederne skal sikre, at virksomheden har etableret og vedligeholder en samlet dokumentation, som omfatter:

a) Dokumentation vedrørende de gennemførte rådgivningsforløb

- Kontraktindgælder med byningsejer.
- Dokumentation og fagligt baggrundsmateriale i forbindelse med screening, registrering og beskrivelse af energibesparelsesmuligheder for bygningsejers ejendom.
- Dokumentation og fagligt baggrundsmateriale i forbindelse med udarbejdelse af en plan for energirenoveringens igangsættelse og standarddokument.

- Dokumentation i forbindelse med dialog og aftale med energiselskab vedrørende tilskud i forbindelse med energibesparelsesmuligheder.
- Dokumentation vedrørende dialog med relevante myndigheder med hensyn til myndighedsbehandling.
- Dokumentation i forbindelse med projektering og indhentning af tilbud i forbindelse med renovering.
- Dokumentation i forbindelse med byggeledelse og tilsyn.
- Dokumentation i forbindelse med aflevering, 1-års opfølgning og afsluttende evaluering.
- Henvendelser fra kunder om påståede fejl og mangler i den godkendte virksomheds rådgivning, herunder klager og virksomhedens besvarelse af disse.

b) Dokumentation vedrørende faglige kompetencer for medarbejdere inddraget i levering af ydelser under godkendelsesordningen

- Dokumentation for uddannelse, efteruddannelse og erhvervserfaring for de medarbejdere hos virksomheden eller en underleverandør, der har været inddraget i levering af ydelser under godkendelsesordningen, jf. bilag 5.

c) Øvrige forhold

- Opdateret regelsamling om ordningen, herunder gældende lov og bekendtgørelse.
- Opdaterede skabeloner og værktøjer m.v.

3. Vedrørende DS/EN ISO 9001:2008, kap. 5. Ledelsens ansvar

Ingen supplerende krav.

3.1 Kvalitetsansvarlig

Dog er virksomhedens ledelse forpligtiget til at afsætte de fornødne ressourcer, herunder at udpege en relevant medarbejder med ansvar for kvalitetsstyringssystemet, i henhold til pkt. 5.5 under "Ansvar, beføjelser og kommunikation". Herunder skal de relevante medarbejders ansvar, beføjelser og forpligtigelser i henhold til kvalitetsstyringssystemet klart defineres, beskrives og kommunikeres internt i virksomheden, i henhold til pkt. 5.5.1.

Der skal være en fastansat medarbejder med ansvar for kvalitetsstyringssystemet og med kompetencer, der som minimum opfylder de formelle betingelser for at blive uddannet efter bilag 5. Medarbejderen er ansvarlig for at vedligeholde og opdatere systemet, herunder at sikre, at egenkontrol og kontrol af eksterne parter gennemføres, og at der foretages den nødvendige opfølgning på resultaterne af kontrollerne.

3.2 Kundefokus

Ligeledes skal kundekrav i henhold til pkt. 5.2 under "Kundefokus" fastsættes og opfyldes i forbindelse med etablering, implementering og vedligeholdelse af kvalitetsstyringssystemet, i henhold til ordningens krav og med det formål, at styrke kundetilfredsheden i forbindelse med levering af ydelserne i henhold til godkendelsesordningen.

4. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 6.2.2. Kompetence, bevidsthed og uddannelse/træning

Medarbejdere hos den godkendte virksomhed eller dennes underleverandører skal leve op til kravene i bilag 5.

5. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.1 Planlægning af produktfrebringelse

Virksomheden skal fastsætte krav til produktfrebringelsen af ydelserne under godkendelsesordningen, således at disse udføres i overensstemmelse med bekendtgørelsen.

6. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.2.1 Fastsættelse af krav knyttet til produktet

Virksomheden skal fastsætte krav til leveringen af ydelserne under godkendelsesordningen, således at disse udføres i overensstemmelse med bekendtgørelsen.

Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.2.3. Kommunikation med kunden (byngingsejeren)

Virksomheden skal beskrive procedurer for kommunikation med kunden igennem alle aktiviteter, der relaterer sig til levering af ydelserne under godkendelsesordningen, og i henhold til bekendtgørelsen.

Virksomheden skal særligt udarbejde en procedure for registrering og behandling af kundeklager til levering af ydelserne i henhold til godkendelsesordningen. Proceduren skal sikre at:

- Virksomheden gennemgår klagen, og herunder vurderer klagen i forhold til retningslinjerne og virksomhedens egne procedurer til gennemførelse af ydelserne som var gældende på tidspunktet hvor ydelsen blev leveret. Hvis virksomheden vurderer, at klageren skal have medhold i et eller flere af klagepunkterne, skal klageren godtgøres i henhold til virksomhedens procedurer herfor. Hvis virksomheden vurderer, at ydelsen blev gennemført i henhold til retningslinjerne eller i henhold til kundens egne ønsker, skal klager modtage et skriftligt svar med en begrundelse for virksomhedens konklusion.
- At klageren modtager et svar indenfor en fastsat og hensigtsmæssig tidsramme fra modtagelsen af klagen.

7. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.3. Udvikling og Konstruktion

Virksomheden skal sikre, at leveringen af ydelserne under godkendelsesordningen, især hvad angår beskrivelse af bygningens energibesparelsesmuligheder, registrering, udarbejdelse af en plan for energirenoveringens igangsættelse, projektering samt byggeledelse foregår efter gældende normer og regler, som fastsat i denne bekendtgørelse.

8. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.4. Indkøb

Såfremt virksomheden anvender underleverandører til levering af ydelser under godkendelsesordningen, skal virksomheden opstille krav til underleverandøren, der sikrer opfyldelse af de relevante krav, jf. § 12.

9. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.5.

Her skal det generelt bemærkes, at kravene skal ses i forhold til de opgaver og aktiviteter, der knytter sig til levering af ydelser under godkendelsesordningen.

10. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 8.2.1. Kundetilfredshed og 8.2.2. Intern audit

Virksomheden skal fastsætte en procedure for, hvordan kundeevalueringer efter endt ydelsesforløb i forbindelse med aflevering eller 1-års forløb skal foretages, og hvorledes resultaterne fra kundeevalueringer inddrages i den løbende forbedring af virksomhedens leverede ydelser i henhold til ordningen.

Virksomheden skal forinden den eksterne kontrol af kvalitetsstyringssystemet, og mindst én gang årligt, gennemføre egenkontrol med henblik på at vurdere:

- om virksomheden overholder de gældende krav,

- om kvalitetsstyringssystemet, herunder dokumentationssystemet, er opdateret,
- om relevante medarbejdere har adgang til og bruger systemet efter hensigten, og
- om der er forslag til forbedringer, og hvordan disse forbedringsforslag håndteres.

11. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 8.3. Styring af afvigende produkter

Ingen supplerende krav.

12. Vedrørende DS/EN ISO 9001:2008, afs. 8.4 Analyse af data

Ingen supplerende krav.

13. Vedrørende DS/EN ISO 9001:2008, afs. 8.5 Forbedring

Virksomheden skal ved den årlige interne og eksterne gennemgang af kvalitetssikringssystemet, samt i forbindelse med kundeevalueringer efter endt ydelsesforløb, vurdere eventuelle forslag til forbedringer til systemet og vurdere, hvordan disse forbedringsforslag håndteres.

Bilag 3

Energistyrelsens supplerende krav til kontrolinstanser, der skal varetage opgaven med godkendelse og overvågning af godkendte virksomheders kvalitetsstyringssystemer, jf. bilag 1

1. Anvendelsesområde og generelle krav

Disse krav omfatter principper for og krav til kompetence, konsekvens og upartiskhed i forbindelse med godkendelse og efterprøvning af kvalitetsstyringssystemer hos godkendte virksomheder og indeholder således krav til de kontrolinstanser, der udfører disse opgaver.

Principperne og kravene rettet til kontrolinstanser fremgår af »DS/EN ISO/IEC 17021 om overensstemmelsesvurdering – krav til organer der foretager audit og certificering af ledelsessystemer« (fremover betegnet som standarden 17021) med de præciseringer og udeladelser, der fremgår af nærværende krav.

2. Normative referencer

Lovbekendtgørelse nr. 636 af 19. juni 2012 om fremme af energibesparelser i bygninger, som ændret ved lov nr. 1346 af 3. december 2013 og lov nr. 1876 af 29. december 2015 med eventuelle senere ændringer.

3. Termer og definitioner

Tilføjelse til standarden 17021

Kontrolinstans

Et af erhvervs- og vækstministeren godkendt og overvåget certificeringsorgan, der godkender og efterprøver kvalitetsstyringssystemer hos godkendte virksomheder. Der godkendes og efterprøves for overensstemmelse med kravene i denne bekendtgørelse.

3.3 Rådgivning om ledelsessystemer

Eksempler udgår, se punkt 5.2.

4. Principper

De generelle principper, upartiskhed, kompetence, ansvarlighed, åbenhed, fortrolighed og reaktion på klager gælder som anført i punkt 4.1 til 4.7 i standarden 17021.

Dog gælder, at udlevering af oplysninger til tredjemand om selve certificeringsprocessen (punkt 4.5.1 og 4.5.2 i standarden) kun bør foregå efter indhentet samtykke fra erhvervs- og vækstministeren.

5. Generelle krav

5.1 Lovmæssige og kontraktmæssige forhold

Kravene om juridisk ansvar, certificeringsaftale og ansvar for certificeringsbeslutninger gælder som anført i punkt 5.1.1. – 5.1.3 i standarden 17021.

Kravet om juridisk enhed i punkt 5.1.1. indebærer eget CVR – nummer, og kravene om certificeringsaftaler efter punkt 5.1.2 præciseres til aftale med virksomhederne, identificeret ved CVR – nummeret, hvis virksomhederne er i besiddelse af et CVR – nummer.

5.2 Håndtering af upartiskhed

Kravene om upartiskhed i udførelsen af aktiviteter forbundet med certificering og pligten til at identificere potentielle interessekonflikter i punkt 5.2.1 og 5.2.2 gælder som anført i standarden 17021 med den tilføjelse, at oplysningen om eventuelle interessekonflikter ligeledes på forlangende skal stilles til rådighed for erhvervs- og vækstministeren.

Kravet om, at når en relation udgør en uacceptabel trussel mod upartiskhed, må certificeringen ikke udføres, i punkt 5.2.3, gælder som anført i standarden 17021.

Endvidere gælder følgende krav:

- 1) Kontrolinstansen skal være en selvstændig juridisk enhed, identificeret ved et CVR – nummer.
- 2) Repræsentanter for godkendte virksomheder i kontrolinstansernes bestyrelser kan ikke auditeres (efterprøves) af den pågældende kontrolinstans.

Kravet i punkt 5.2.4 gælder ikke.

Kravet om, at hverken kontrolinstansen eller nogen del af samme juridiske enhed må tilbyde eller give rådgivning om ledelsessystemer, i punkt 5.2.5, gælder som anført i standarden 17021.

Endvidere gælder følgende krav:

- 1) Kontrolinstansen må ikke give konkret rådgivning om opbygning af virksomhedens kvalitetsstyringssystem, herunder udformning, implementering eller vedligeholdelse af kvalitetsstyringssystemet.
- 2) Kontrolinstansen må alene give generel information og vejledning til virksomhederne om kvalitetsstyringssystemer, herunder udforme standardiseret, gradueret materiale i form af skabeloner, der kan anvendes ved etablering af et kvalitetsstyringssystem, og afholde informationsmøder om kvalitetsstyringssystemer.
- 3) Kontrolinstansernes information og vejledning skal være tilgængelig for alle.

Kravet om, at hverken kontrolinstansen eller nogen del af samme juridiske enhed må tilbyde eller udføre interne audit hos de certificerede kunder, i punkt 5.2.6, gælder som anført i standarden 17021.

De øvrige krav til sikring af upartiskheden punkt 5.2.7, 5.2.8, 5.2.9, 5.2.10, 5.2.11, 5.2.12 og 5.2.13, gælder som anført i standarden 17021.

5.3 Erstatningsansvar og finansiering

Kravene om ansvarsforsikring og finansiering af aktiviteter i punkt 5.3.1 og 5.3.2 gælder som anført i standarden 17021 med den tilføjelse, at redegørelsen for og vurderingen af de økonomiske forhold ligeledes på forlangende skal stilles til rådighed for erhvervs- og vækstministeren.

6. Krav til opbygning

Kravene til organisatorisk opbygning af virksomheden og angivelse af ansvarsområder i punkt 6.1.1 og 6.1.2 e, f, g, h, i gælder som anført i standarden 17021.

Kravene i punkt 6.1.2 a, b, c og d i standarden 17021 gælder ikke.

6.2 Udvalg til varetagelse af upartiskhed

Kontrolinstansens bestyrelse kan efter aftale med erhvervs- og vækstministeren varetage opgaverne omkring upartiskhed frem for det udvalg, der er angivet i standarden.

Erhvervs- og vækstministeren skal på forlangende have udleveret mødereferater og andre relevante dokumenter vedrørende dette arbejde.

7. Ressourcekrav

Kravene som anført i punkterne 7.1.2, 7.1.3, 7.2.2 i standarden 17021 gælder ikke og erstattes af følgende krav:

Auditorer skal have følgende kompetencer:

1) Have indblik i godkendelsesordningen og have gennemført et uddannelsesforløb efter nærmere bestemmelse fra Energistyrelsen, som indeholder grundlæggende viden om godkendelsesordningen.

2) Auditorer skal have bestået en prøve som auditor, for eksempel IRCA Internal QMS Auditor for ISO 9000:2000 Series Auditor / Lead Auditor Training Course eller tilsvarende.

8. Informationskrav

Med hensyn til informationskrav gælder det, at der på opfordring af en vilkårlig part, her forstået som den godkendte virksomheds kunder, skal kontrolinstansen give mulighed for at få gyligheden af en given godkendelse af et kvalitetsstyringssystem bekræftet.

9. Proceskrav

Tilføjelse til afsnit 9 generelt.

Kontrolinstansen er ansvarlig for, at godkendelsen af auditeringens resultat sker på et fyldestgørende grundlag. Erhvervs- og vækstministerens materiale i form af skemaer m.m. er at betragte som vejledning, og er ikke tilstrækkelig i alle tilfælde.

Kravene som anført i punkterne 9.1.1, 9.2.3, 9.2.4, 9.3.2 og 9.4 i standarden 17021 gælder ikke og erstattes af følgende krav.

For nye virksomheder, der ønsker en auditering af deres kvalitetsstyringssystem med henblik på at opnå godkendelse som godkendt virksomhed, skal kontrolinstansen foretage en foreløbig gennemgang af kvalitetsstyringssystemet og udstede en forhåndsgodkendelse, som Energistyrelsen efterfølgende anvender i den samlede vurdering af, hvorvidt virksomheden opfylder kravene for at opnå godkendelse.

Ved denne forhåndsgodkendelse skal kontrolinstansen som minimum gennemgå virksomhedens kvalitetsstyringssystem med speciel fokus på følgende områder:

- At virksomhedens forretningsområde er beskrevet i overensstemmelse med den forventede virkelighed.
- At de krævede kompetencer til det beskrevne forretningsområde er til stede i virksomheden.
- At vurdere, hvorvidt virksomheden kan leve op til intentionerne i kvalitetsstyringssystemet.

Indenfor en periode på 1 år efter udstedelsen af godkendelsen som godkendt virksomhed skal der derefter gennemføres en førstegangsauditering, som minimum indeholder punkter svarende til den nedenfor beskrevne ordinære audit.

For allerede igangværende virksomheder skal der foretages ordinær auditering af virksomhederne med henblik på at fastslå, hvorvidt virksomhederne rent faktisk følger kvalitetsstyringssystemet.

Denne ordinære auditering skal foretages med intervaller, der ikke overstiger 24 måneder.

Ved dette besøg skal der som minimum foretages følgende kontroller:

- Kontrol af om det beskrevne forretningsområde fortsat stemmer overens med det faktiske forretningsområde.
- Kontrol af at den godkendte virksomheds medarbejdere har de kvalifikationer, som fremgår af bilag 5.
- Kontrol af den instruktion, der er givet til tilfældig udvalgt ansat, der arbejder indenfor godkendelsesområdet, såfremt der er flere ansatte i virksomheden.
- Gennemgang af, hvorvidt virksomheden laver opfølgning på reklamationer, herunder mindst følge en sag fra start til slut.
- Kontrol af om virksomheden har adgang til ajourført regelgrundlag. Denne adgang kan foregå elektronisk.
- Virksomhedens kontrol med det udførte arbejde.

- Virksomhedens kontrol med arbejdsdokumentation.
- Kontrol af dokumentation for egenkontrol.

Udover ovennævnte forventer erhvervs- og vækstministeren ca. en gang årligt at udsende en meddelelse til de godkendte kontrolinstanser. Heri vil blive oplyst et fokusområde, som kontrolinstansen udover ovenstående skal have speciel opmærksomhed på i en given periode.

10. Krav til ledelsessystem

Kravene til kontrolinstansens ledelsessystem gælder som anført i punkt 10.1 til 10.3 i standarden 17021.

Dog gælder punkt 10.2.2 i standarden 17021 ikke.

Erhvervs- og vækstministeren skal på forlangende have udleveret mødereferater og andre relevante dokumenter.

11. Krav til administration

Den bemyndigede kontrolinstans skal, udover kravene nævnt i standarden 17021 afsnit 9.9.2, til enhver tid følge den af erhvervs- og vækstministeren oplyste indberetningsform omkring indberetninger til erhvervs- og vækstministeren.

12. Krav om godkendelse og overvågning

Godkendelse

Erhvervs- og vækstministerens godkendelse af den bemyndigede kontrolinstans vil blive udstedt i form af et særligt godkendelsesbevis.

Godkendelsen vil være tidsbegrænset, og kontrolinstansen skal i forbindelse med periodens udløb have fornyet sin godkendelse.

Erhvervs- og vækstministeren kan dog i løbet af perioden tilbagekalde kontrolinstansens godkendelse, hvis kravene i standarden 17021 og bekendtgørelsens øvrige krav ikke længere er opfyldt.

Løbende overvågning af den enkelte kontrolinstans

Erhvervs- og vækstministeren vil løbende overvåge arbejdet hos den enkelte kontrolinstans. Ved nærmere fastsatte intervaller vil erhvervs- og vækstministeren auditere kontrolinstansen for at sikre, at kontrolinstansen arbejder i henhold til de udstukne retningslinjer.

Tilbagekaldelse af godkendelse som kontrolinstans

I forbindelse med tilbagekaldelse eller ophør af en godkendelse som kontrolinstans, vil den enkelte kontrolinstans blive pålagt at sikre, at eksisterende kunder så smidigt som muligt vil kunne overføres til andre godkendte kontrolinstanser.

Deltagelse i regelmæssige møder mellem kontrolinstanser og erhvervs- og vækstministeren

Det vil være et vilkår for erhvervs- og vækstministerens godkendelse af en kontrolinstans, at kontrolinstansen forpligter sig til, ved deres ansvarlige ledere for området, at deltage i en af erhvervs- og vækstministeren nedsat særlig følgekomité vedrørende ordningen.

Formålet med denne følgekomité er at drøfte generelle forhold i forbindelse med kontrolinstansernes arbejde med henblik på at sikre en ensartet holdning og administration af kravene til auditering af kvalitetsstyringssystemer efter standarden 17021 og bekendtgørelsens krav.

Bilag 4

Energistyrelsens supplerende krav til akkrediterede certificerende organer, der skal varetage opgaven med certificering og overvågning af godkendte virksomheders kvalitetsstyringssystemer, jf. bilag 2

Det certificerende organ akkrediteres i henhold til DS/EN ISO/IEC 17021 og dette bilag til at erklære overensstemmelse med DS/EN ISO 9001 og bilag 2.

Supplerende krav til DS/EN ISO 17021

Afsnit 7.1 Ledelsens og personalets kompetence:

Følgende kompetencer skal være til rådighed på auditteamet ved certificering og overvågning:

- Have gennemført et uddannelsesforløb efter nærmere bestemmelse fra Energistyrelsen, som indeholder grundlæggende viden om godkendelsesordningen.
- Opdateret kendskab til fremgangsmåder for levering af ydelser under godkendelsesordningen.
- Grundigt kendskab til godkendelsesordningen.
- Fortrolig med bekendtgørelsens supplerende krav til ISO 9001.

Afsnit 8 Informationskrav

Med hensyn til informationskrav gælder det, at der på opfordring af en vilkårlig part, her forstået som den godkendte virksomheds kunder, skal kontrolinstansen give mulighed for at få gyldigheden af en given godkendelse af et kvalitetsstyringssystem bekræftet.

Afsnit 9.3 Overvågningsaktiviteter:

Programmet for overvågningsaudit skal mindst omfatte:

- Virksomhedens gennemførelse af den godkendte virksomheds opgaver under godkendelsesordningen (metoder til fastlæggelse af forudsætninger, indsamling af data, beregning og rapportering).
- Gennemgang af stikprøver i rapporter og dokumentationen for de udførte opgaver under godkendelsesordningen.
- Gennemgang af virksomhedens stikprøvemæssige 'egenkontrol' af udførte opgaver under godkendelsesordningen.
- Virksomhedens behandling af klagesager inden for godkendelsesordningen.

Øvrige forhold

Det certificerende organ skal løbende fremsende oplysninger om ændringer i status og omfang af udstedte certificeringer til Energistyrelsen.

Bilag 5**Krav til uddannelse, efteruddannelse og erhvervserfaring**

Virksomheden skal med henblik på at opnå en godkendelse som godkendt virksomhed som minimum have én medarbejder, der er uddannet og har de fornødne kompetencer til at gennemføre delydelser efter § 5, stk. 2.

1. Medarbejdere, som en godkendt virksomhed ønsker at anvende til at levere delydelser efter § 5, stk. 2, skal opfylde følgende krav:

1.1 Generelle krav**Grunduddannelse**

- Som minimum relevant grunduddannelse på niveau 4 (niveau for håndværkeruddannelse) eller højere af minimum 3 års varighed i henhold til den danske kvalifikationsramme for livslang læring. Gennemført relevant grunduddannelse på niveau 4 eller højere dokumenteres ved fremlæggelse af eksamensbevis fra den uddannelsesinstitution, hvor uddannelsen er gennemført. Såfremt uddannelsen er gennemført for mere end 30 år siden, og ikke er fra et universitet eller en lignende uddannelsesinstitution, kan uddannelsen dokumenteres gennemført ved fremlæggelse af en erklæring fra medarbejderen om på hvilken uddannelsesinstitution, uddannelsen er gennemført og i hvilket år.

- Uddannelse på niveau 4 skal være suppleret med dokumenteret relevant energifaglig uddannelse (energigivejleder eller anden kursusaktivitet af 2-3 dages varighed, der modsvarer dettes niveau eller mere).

Erhvervserfaring

Minimum 2 års dokumenteret erfaring indenfor byggeri. Dokumenteres ved udfyldelse af en erklæring, men skal på kontrolinstansens eller det certificerende organs forlangende kunne dokumenteres.

Uddannelse

Medarbejdere, som en godkendt virksomhed ønsker at anvende til at levere ydelser efter § 5, stk. 2, skal have deltaget og bestået et uddannelsesforløb angående godkendelsesordningens ydelsespakke 1.

Undervisning og prøve i ydelsespakke 1 tilrettelægges på minimum niveau 5 i henhold til den danske kvalifikationsramme for livslang læring. Uddannelsen i ydelsespakke 1 skal afsluttes med beståelse af en prøve, som tester kursisten i henholdsvis den teoretiske og praktiske forståelse. Prøven bør som udgangspunkt været bestået/ikke bestået.

Undervisningsforløbet skal tilrettelægges, så der indgår både teoretisk og praktisk undervisning, så BedreBolig-rådgivere klædes på til at varetage opgaven som BedreBolig-rådgiver bedst muligt. Uddannelsesudbyderen skal tilrettelægge undervisningen for de to kursusforløb med fysisk undervisning, men der skal også være mulighed for selvstudium, hvorfor der ikke må være krav om mødepligt. Det bør endvidere være muligt at tilgå undervisningsmaterialet online.

Der bør i forbindelse med den praktiske undervisning og eksamen stilles et passende antal bygninger (enfamilieshuse) til rådighed, så kursisten ikke kommer til eksamen i den samme bygning, som har indgået i den praktiske del af undervisningen.

Uddannelsen skal være gennemført på enten et uddannelsesforløb udbudt af Energistyrelsen eller på et uddannelsesforløb fra en statsfinansieret uddannelsesinstitution, jf. nedenfor, eller på en anden uddannelse der er tilsvarende Energistyrelsens uddannelse, jf. nedenfor.

Energistyrelsen kan efter nærmere bestemmelse udbyde undervisning i uddannelsesforløbet og deltagelse i prøver og annoncere tilmelding til undervisningen og prøver på Energistyrelsens hjemmeside. Hvis der tilmeldes flere medarbejdere til et kursus eller en prøve, end der er udbudt pladser, tilbydes pladserne til de medarbejdere, der har tilmeldt sig først.

Undervisning i uddannelsesforløbet på en statsfinansieret uddannelsesinstitution gennemføres på en uddannelsesinstitution efter bekendtgørelse nr. 636 af 29. juni 2009 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, bekendtgørelse nr. 536 af 27. maj 2013 om videregående voksenuddannelser (Akademiuddannelser) eller bekendtgørelse nr. 1331 af 17. december 2012 om uddannelsen til maskinmester, eller fra en anden relevant, statsfinansieret videregående uddannelsesinstitution.

Undervisning i uddannelsesforløbet kan desuden anerkendes, såfremt det dokumenteres, at vedkommende har gennemgået uddannelser og prøver, som er tilsvarende Energistyrelsens uddannelse. Uddannelsen gennemføres af udbydere, der har et videngrundlag, kompetencer og erfaring med udbud af uddannelser på minimum niveau 5, inden for det installations- eller byggetekniske område.

Den godkendte virksomhed skal sikre, at medarbejderne løbende holdes opdaterede om større ændringer inden for deres fagområde gennem kurser og efteruddannelse. Den godkendte virksomhed sikrer, at virksomheden udfylder spørgeskemaer efter nærmere bestemmelse fra Energistyrelsen om opdateret viden og antal gennemførte sager og registrerer svarene på spørgeskemaerne i deres kvalitetsstyringssystem.

Derudover skal medarbejderne deltage i obligatoriske kurser og møder efter Energistyrelsens nærmere bestemmelse.

Kompetencekrav og læringsmål til BedreBolig-rådgiver – ydelsespakke 1

Uddannelsen i ydelsespakke 1 skal gøre BedreBolig-rådgiveren i stand til at rådgive boligejere om en helhedsorienteret renoveringsindsats af den private bolig, herunder screening for energibesparelses- og renoveringsmuligheder, udarbejde en BedreBolig-plan mv. Følgende kompetencekrav og læringsmål er krav for uddannelse til BedreBolig-rådgiver - ydelsespakke 1.

1. BedreBolig-ordningen og værktøjer

Viden om:

- De overordnede krav til en godkendt BedreBolig-rådgivervirksomhed, herunder ordningens regelgrundlag, bekendtgørelse, tjeklister, evt. vejledninger og kvalitetsstyringssystemet bag ordningen.
- Bygningsreglementet og ”Energiløsninger til klimaskærm og installationer” fra Videncenter for Energifbesparelser i Bygninger.
- Ansvar, habilitet og uvildighed ift. ordningen.
- Beregningsværktøjer, der er tilknyttet ordningen, og anvendelsen af disse.
- Anvendelse af data fra energimærker til produktion af BedreBolig-planer og anvendelse af data fra BedreBolig-planer til produktion af energimærker.
- Nyttige redskaber inden for salg og marketing for en mindre virksomhed, herunder eksempler på god markedsføring, den gode dialog mv.

2. Klimaskærm

Viden om:

– Opbygning, isoleringsevne (under hensyntagen til evt. kuldebroer), tæthed og b-faktorer for fundament, terrændæk og kælderydervægge. *Da disse konstruktioner i vidt omfang er skjulte, må registrering som hovedregel ske efter et kvalificeret skøn, som bygger på godt kendskab til sædvanlig konstruktionspraksis for den pågældende bygningstype og byggeår og/eller tilgængeligt tegningsmateriale eller evt. anden dokumentation.*

– Opbygning, isoleringsevne (under hensyntagen til evt. kuldebroer), tæthed og b-faktorer for tagkonstruktion, ydervægge, yderdøre (uden glas) og dæk over uopvarmet kælder/ krybekælder. *Da disse konstruktioner i vidt omfang er skjulte, må registrering om nødvendigt ske efter kvalificeret skøn. Den uddannede skal derfor have et godt kendskab til sædvanlig konstruktionspraksis for den pågældende bygningstype og byggeår og til, hvordan man fremfinder og anvender historisk tegningsmateriale eller evt. anden dokumentation.*

– Orientering, opbygning, isoleringsevne, tæthed, lys- og skyggeforhold af/for vinduer og yderdøre med glas. *Den uddannede skal kunne skelne mellem ældre termoruder og nyere ”energiruder” med og uden ”varm kant” hhv. mellem almindeligt glas og energiglas i forsatsvinduer/koblede vinduer.*

3. Varmeanlæg

Viden om:

– Varmekilders art og virkningsgrad. *Den uddannede skal kunne skelne mellem et betydeligt antal forskellige kedeltyper, varmevekslertyper, varmepumpetyper osv.*

– Energimærkningsordningens særlige regler for behandling af supplerende varmekilder, f.eks. brændeovne.

– Varmefordelingsanlæg, herunder tab, som afsættes uden for klimaskærmen, og nødvendige fremløbstemperaturer ved vandbåren rumvarme.

– Varmtvandsbeholder og fordelingsanlæg til varmt brugsvand.

– B-faktorer for de enkelte elementer i installationer til rumopvarmning og varmt vand.

– El-forbrug til pumper i varmeanlægget. *Den uddannede skal kunne skelne mellem en lang række forskellige pumper, som findes i den danske bygningsmasse.*

4. Andre tekniske anlæg

Viden om:

– VE-anlæg herunder solvarme, solceller, husstandsvindmøller, varmepumper.

– Ventilationsanlæggets art og typiske varmetab, herunder virkningsgrad af eventuel varmegenvinding. Den uddannede skal kunne skelne mellem et betydeligt antal forskellige typer anlæg til varmegenvinding (varmevekslere).

– El-forbrug til mekanisk ventilation/udsugning. Den uddannede skal kunne skelne mellem et betydeligt antal forskellige typer anlæg til lufttransport.

5. Helhedsorienteret rådgivning og BedreBolig-plan

Viden om:

– Overslagspriser for og besparelspotentiale ved energirenoveringstiltag.

– Helhedsorienteret rådgivning og renovering, herunder den arkitektonisk vellykkede energirenovering. Uddannelsen skal give eksempler både på den arkitektonisk vellykkede og uheldige arbejder i et bredt udsnit af forskellige bygningstyper.

Den uddannede kan:

- Analysere, identificere og registrere (herunder opmåle) de forhold i et enfamiliehus, som har indflydelse på den energimæssige ydeevne, jf. ovennævnte kompetencekrav, og indrapportere oplysninger i et softwareprogram, der lever op til Energistyrelsen krav.
- Afdække boligejers behov, ønsker og muligheder i forhold til vedligeholdelse og ændringer i boligen, ikke kun energimæssigt men også i forhold til generelle renoveringsønsker.
- Vurdere relevans og kvalitet af de automatisk genererede besparelsesforslag fra beregningsprogrammet ift. arkitektoniske forhold, praktisk gennemførlighed, indeklima, komfort, brugeradfærd, overslagspriser for udførelse, besparelspotentiale mv.
- Foreslå og vurdere relevans og kvalitet af supplerende besparelsesforslag udover de automatisk genererede, f.eks. ved at integrere bedre arkitektonisk kvalitet, bygningsejers ønsker om forandringer i bygningen, levetidsbetinget behov for udskiftning af bygningsdele, kombinationer af tiltag, som giver bedre omkostningseffektivitet og/eller ved andre tilpasninger, som er relevante i den pågældende situation.
- Udarbejde BedreBolig-plan, herunder udvælge de mest relevante forslag til energirenovering og evt. andre renoveringsønsker og beskrive forslagene i præcis og letforståelig prosa og med tegninger/illustrationer, herunder estimerer for potentielle energibesparelser og påkrævede investeringer.
- Yde helhedsorienteret rådgivning til boligejeren om energirenovering, herunder praktisk energieffektivisering, energiforsyning, arkitektoniske forhold og energirigtig adfærd.

6. Teoretisk og praktisk eksamen

Uddannelsen i ydelsespakke 1 skal afsluttes med beståelse af en prøve, som tester, om kursisten lever op til ovennævnte kompetencekrav.

1.2 Store bygninger

Medarbejdere, som en godkendt virksomhed ønsker at anvende til at levere delydelser efter § 5, stk. 2, for store bygninger, jf. § 2, stk. 2, skal, foruden kravene efter dette bilags pkt. 1.1, opfylde følgende supplerende krav.

Uddannelse

Medarbejdere, som en godkendt virksomhed ønsker at anvende til at levere delydelser efter § 5, stk. 2, for store bygninger, skal have deltaget i og bestået Energikonsulent II (flerfamiliehuse) nærmere beskrevet i bekendtgørelse nr. 1392 af 22. november 2016 om energimærkning af bygninger.

Derudover skal medarbejderen deltage i obligatoriske kurser og møder efter Energistyrelsens bestemmelse.

2. Medarbejdere, der ønsker at levere delydelser efter § 5, stk. 3, nr. 1-3, skal opfylde følgende krav:

2.1 Generelle krav

Grunduddannelse

- Som minimum relevant grunduddannelse på niveau 4 (niveau for håndværkeruddannelse) eller højere af minimum 3 års varighed, i henhold til den danske kvalifikationsramme for livslang læring. Gennemført relevant grunduddannelse på niveau 4 eller højere dokumenteres ved fremlæggelse af eksamensbevis fra den uddannelsesinstitution, hvor uddannelsen er gennemført. Såfremt uddannelsen er gennemført for mere end 30 år siden, og ikke er fra et universitet eller en lignende uddannelsesinstitution, kan uddannelsen dokumenteres gennemført ved fremlæggelse af en erklæring fra medarbejderen om, på hvilken uddannelsesinstitution uddannelsen er gennemført, og i hvilket år.
- Uddannelse på niveau 4 skal være suppleret med dokumenteret relevant energifaglig uddannelse (energivejleder eller anden kursusaktivitet af 2-3 dages varighed, der modsvarer dettes niveau eller mere).

Erhvervserfaring

Minimum 2 års dokumenteret erfaring indenfor byggeri. Dokumenteres ved udfyldelse af en erklæring, men skal på kontrolinstansens eller det certificerende organs forlangende kunne dokumenteres.

Uddannelse

Medarbejdere, som en godkendt virksomhed ønsker at anvende til at levere ydelser efter § 5, stk. 3, nr. 1-3, skal have deltaget i et uddannelsesforløb angående godkendelsesordningens ydelsespakke 2. Undervisning og eksamen i ydelsespakke 2 forudsætter, at kursisten har bestået uddannelsen i ydelsespakke 1. Undervisning og prøve bør tilrettelægges på minimum niveau 5 i henhold til den danske kvalifikationsramme for livslang læring, og undervisningen bør som udgangspunkt svare til ca. 21 undervisningslektioner svarende til ca. 2,5 ECTS point indenfor det statslige uddannelsessystem. Uddannelsen i ydelsespakke 2 skal afsluttes med beståelse af en case-orienteret prøve. Prøven bør som udgangspunkt været bestået/ikke bestået.

Uddannelsen skal være gennemført på enten et uddannelsesforløb udbudt af Energistyrelsen eller på et uddannelsesforløb fra en statsfinansieret uddannelsesinstitution, jf. nedenfor, eller på en anden uddannelse, der er tilsvarende Energistirelsens uddannelse, jf. nedenfor.

Energistyrelsen kan efter nærmere bestemmelse udbyde undervisning i uddannelsesforløbet og deltagelse i prøven og annoncere tilmelding til undervisningen og prøven på Energistirelsens hjemmeside. Hvis der tilmeldes flere medarbejdere til et kursus eller en prøve, end der er udbudt pladser, tilbydes pladserne til de medarbejdere, der har tilmeldt sig først.

Undervisning i uddannelsesforløbet på en statsfinansieret uddannelsesinstitution gennemføres på en uddannelsesinstitution efter bekendtgørelse nr. 636 af 29. juni 2009 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, bekendtgørelse nr. 536 af 27. maj 2013 om videregående voksenuddannelser (Akademiuddannelser) eller bekendtgørelse nr. 1331 af 17. december 2012 om uddannelsen til maskinmester, eller fra en anden relevant, statsfinansieret videregående uddannelsesinstitution.

Undervisning i uddannelsesforløbet kan desuden anerkendes, såfremt det dokumenteres, at vedkommende har gennemgået uddannelser og prøver, som er tilsvarende Energistirelsens uddannelse. Uddannelsen gennemføres af udbydere, der har et videngrundlag, kompetencer og erfaring med udbud af uddannelser på minimum niveau 5, inden for det installations- eller byggetekniske område.

Medarbejderne skal løbende holde sig opdaterede om større ændringer inden for deres fagområde gennem kurser og efteruddannelse. Medarbejderne skal udfylde spørgeskemaer efter nærmere bestemmelse fra Energistyrelsen om opdateret viden og antal gennemførte sager og registrere svarene på spørgeskemaerne i deres kvalitetsstyringssystem.

Derudover skal medarbejderne deltage i obligatoriske kurser og møder efter Energistyrelsens bestemmelse.

Kompetencekrav og læringsmål til BedreBolig-rådgiver - ydelsespakke 2

Undervisning og eksamen i ydelsespakke 2 forudsætter, at kursisten har bestået uddannelsen i ydelsespakke 1. Uddannelsen i ydelsespakke 2 skal overordnet gøre BedreBolig-rådgiveren i stand til at hjælpe bygningsejeren i selve renoveringsfasen i forhold til at indhente og vurdere tilbud, byggeledelse af projektet og gennemgang og aflevering af renoveringsprojektet til slut. Følgende kompetencekrav og læringsmål er krav for uddannelse til BedreBolig-rådgiver - ydelsespakke 2.

Viden om:

- Gældende regler indenfor projektering, udbud, tilsyn mv.
- Projektering og tilbudsindhentning.
- Byggeledelse, herunder byggestyring, løbende fagtilsyn og afsluttende fejl- og mangelgennemgang.
- De gode eksempler på projektering, udbud, tilbud mv.

Den uddannede kan:

- Planlægge og kalkulere byggeprojekter i enfamiliehuse i forhold til gældende regler og praksis – fra projektering, tilsyn mv. til færdig aflevering.
- Udforme et udbudsmateriale og indhente tilbud.
- Vurdere indkomne tilbud i forhold til kvalitet, økonomi, relevans mv.
- Varetage tilsyn og styring af byggeprocessen, herunder løbende fagtilsyn, afsluttende fejl- og mangelgennemgang og 1-års opfølgning.
- Foretage aflevering af projektet, herunder fysisk gennemgang af projektet med boligejeren, instruktion af boligejeren i energirigtig adfærd, gennemgang af relevante manualer og evaluering af projektførelsen.

Eksamen

Uddannelsen i ydelsespakke 2 skal afsluttes med beståelse af en case-orienteret eksamen, som tester, at kursisten lever op til ovennævnte kompetencekrav.

2.2 Store bygninger

Medarbejdere, som en godkendt virksomhed ønsker at anvende til at levere delydelser efter § 5, stk. 3, for store bygninger, jf. § 2, stk. 2, skal, foruden kravene efter dette bilags pkt. 2.1, opfylde følgende supplerende krav.

Uddannelse

Medarbejdere, som en godkendt virksomhed ønsker at anvende til at levere delydelser efter § 5, stk. 2, for store bygninger, skal have deltaget i og bestået Energikonsulent II (flerfamiliehuse) nærmere beskrevet i bekendtgørelse nr. 1392 af 22. november 2016 om energimærkning af bygninger.

Derudover skal medarbejderen deltage i obligatoriske kurser og møder efter Energistyrelsens bestemmelse.

Bilag 6

Energistyrelsens supplerende krav til virksomheder, som ønsker en dobbeltcertificering af kvalitetsstyringssystemet fra et akkrediteret certificerende organ

1. Indledning

Dette bilag beskriver supplerende krav til virksomheder, der ønsker at etablere et kvalitetsstyringssystem. Det skal pointeres, at kvalitetsstyringssystemet kan etableres, gennemføres og vedligeholdes i sammenhæng med et eksisterende kvalitetsstyringssystem, der lever op til standarden DS/EN ISO 9001:2008. Kvalitetsstyringssystemet skal være dobbeltcertificeret af et certificeringsorgan, der er akkrediteret til at erklære overensstemmelse med DS/EN ISO 9001:2008 og bilag 7. I indeværende bilag vil præciseringer og supplerende krav i forhold til DS/EN ISO 9001:2008 blive angivet.

Det er en forudsætning for, at en virksomhed kan oppebære sin dobbeltcertificering, at virksomheden har kendskab til det opdaterede regelgrundlag om ordningerne, herunder de til enhver tid gældende bekendtgørelser om ordningerne.

1. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 4.2.1 Dokumentation

1.1. BedreBolig

Virksomheden skal etablere, implementere og vedligeholde et system, der som minimum kan håndtere følgende dokumentation:

- Opbevaring og løbende opdatering af de nyeste love og regler, der er relevante i forhold til godkendelsesordningen, herunder krav og vejledninger, relevante skabeloner, værktøjer, m.v.
- Opbevaring og løbende opdatering af beskrivelser af, hvordan virksomheden leverer ydelser i henhold til ordningen.
- Opbevaring og løbende opdatering af dokumentation for, at virksomheden er godkendt som godkendt virksomhed, herunder dokumentation for den gennemgang af kvalitetsstyringssystemet hvert 3. år.
- Opbevaring og dokumentation for det enkelte projektforløb og dialogen med den enkelte bygningsejer.
- Opbevaring af henvendelser fra bygningsejere om påståede fejl og mangler i ydelser under godkendelsesordningen, herunder klager.
- Opbevaring af dokumentation for, at virksomheder, der henvises til efter § 5, stk. 5, har samtykket heri.

2. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 4.2.4. Styring af registreringer.

2.1 BedreBolig

Virksomheden skal sikre, at oplysninger opnået ved udførelse af ydelser leveret under godkendelsesordningen opbevares forsvarligt. Registreringerne i virksomhederne skal sikre, at virksomheden har etableret og vedligeholder en samlet dokumentation, som omfatter:

a) Dokumentation vedrørende de gennemførte rådgivningsforløb

- Kontraktindgåelser med bygningsejer.
- Dokumentation og fagligt baggrundsmateriale i forbindelse med screening, registrering og beskrivelse af energibesparelsesmuligheder for bygningsejers ejendom.
- Dokumentation og fagligt baggrundsmateriale i forbindelse med udarbejdelse af en plan for energirenoveringens igangsættelse og standarddokument.
- Dokumentation i forbindelse med dialog og aftale med energiselskab vedrørende tilskud i forbindelse med energibesparelsesmuligheder.

- Dokumentation vedrørende dialog med relevante myndigheder med hensyn til myndighedsbehandling.
- Dokumentation i forbindelse med projektering og indhentning af tilbud i forbindelse med renovering.
- Dokumentation i forbindelse med byggeledelse og tilsyn.
- Dokumentation i forbindelse med aflevering, 1-års opfølgning og afsluttende evaluering.
- Henvendelser fra kunder om påståede fejl og mangler i den godkendte virksomheds rådgivning, herunder klager og virksomhedens besvarelse af disse.

b) Dokumentation vedrørende faglige kompetencer for medarbejdere inddraget i levering af ydelser under godkendelsesordningen

- Dokumentation for uddannelse, efteruddannelse og erhvervserfaring for de medarbejdere hos virksomheden eller en underleverandør, der har været inddraget i levering af ydelser under godkendelsesordningen, jf. bilag 5.

c) Øvrige forhold

- Opdateret regelsamling om ordningen, herunder gældende lov og bekendtgørelse.
- Opdaterede skabeloner og værktøjer m.v.

2.2. Energimærkning

Registreringerne i virksomhederne skal sikre, at virksomheden har etableret og vedligeholder en samlet dokumentation, som omfatter:

a) Følgende dokumentation vedrørende de udarbejdede mærkninger:

- Mærkningsrapporter, evt. på digital form som pdf-filer.
- Baggrundsmateriale vedrørende energimærkningerne, herunder aftalen med kunden, eventuelt aftalesedler, ejeroplysninger, BBR-data og andet baggrundsmateriale vedrørende bygningen.
- Fagligt baggrundsmateriale, der dokumenterer konsulentens vurderinger og konklusioner vedrørende mærkningen. Dette materiale kan foreligge i papirform eller digitalt, eventuelt som inddata og tekstkommentarer i IT-programmerne, som benyttes til udarbejdelse af mærkningen. Oplysning om hvilke edb-værktøjer, der har været anvendt, herunder oplysning om programversion.
- Henvendelser fra kunder om påståede fejl og mangler i de udarbejdede energimærkninger, herunder klager, og virksomhedens besvarelse af disse, jf. afsnit 5.
- Energistyrelsens kommentarer til de udarbejdede mærkninger, som indsendes som led i kvalitetssikringen, jf. afsnit 3.
- Stikprøvegennemgangen af de udarbejdede mærkninger, herunder kommentarer til disse, jf. afsnit 10.

Dokumentation i henhold til punkt a skal opbevares i energimærkets gyldighedsperiode, dog minimum 7 år fra indberetningsdatoen af energimærkningen.

Virksomheden skal sikre, at oplysninger opnået ved udførelse af energimærkninger behandles fortroligt, og at de opbevares forsvarligt.

b) Dokumentation vedrørende faglige kompetencer for medarbejdere inddraget i mærkningerne

- Dokumentation for at de faglige kvalifikationer for de medarbejdere, der har været inddraget i energimærkningen som energikonsulenter opfylder betingelserne i afsnit 4.2, afsnit 13 og 14, og anvendte medarbejders kvalifikationer løbende ajourføres, for eksempel gennem deltagelse i relevante efteruddannelseskurser. Dokumentationen skal være opdateret indtil tidspunktet for sidst udførte energimærkning, og opbevares i mindst 6 år fra sidst udførte energimærkning.

3. Vedrørende DS/EN ISO 9001:2008, kap. 5. Ledelsens ansvar

3.1. BedreBolig

Ingen supplerende krav.

3.1.1. Kvalitetsansvarlig

Dog er virksomhedens ledelse forpligtiget til at afsætte de fornødne ressourcer, herunder at udpege en relevant medarbejder med ansvar for kvalitetsstyringssystemet, i henhold til pkt. 5.5 under "Ansvar, beføjelser og kommunikation". Herunder skal de relevante medarbejderes ansvar, beføjelser og forpligtigelser i henhold til kvalitetsstyringssystemet klart defineres, beskrives og kommunikeres internt i virksomheden, i henhold til pkt. 5.5.1.

Der skal være en fastansat medarbejder med ansvar for kvalitetsstyringssystemet og med kompetencer, der som minimum opfylder de formelle betingelser for at blive uddannet efter bilag 5. Medarbejderen er ansvarlig for at vedligeholde og opdatere systemet, herunder at sikre, at egenkontrol og kontrol af eksterne parter gennemføres, og at der foretages den nødvendige opfølgning på resultaterne af kontrollerne.

3.1.2. Kundefokus

Ligeledes skal kundekrav i henhold til pkt. 5.2 under "Kundefokus" fastsættes og opfyldes i forbindelse med etablering, implementering og vedligeholdelse af kvalitetsstyringssystemet, i henhold til ordningens krav og med det formål, at styrke kundetilfredsheden i forbindelse med levering af ydelserne i henhold til godkendelsesordningen.

3.2. Energimærkning

a) Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afsnit 5.4.1 Kvalitetsmål

I henhold til afsnit 5.4.1 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Virksomheden skal fastsætte kvalitetsmål, som skal omfatte, at energimærkningerne udføres, så de opfylder kvalitetsmålsætningerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om Håndbog for Energikonsulenter.

4. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afsnit 5.5 Ansvar, beføjelser og kommunikation og afsnit 6.2.2 Kompetence, uddannelse/træning og bevidsthed

4.1. BedreBolig

4.1.1. I henhold til afsnit 5.5 i DS/EN ISO 9001:2008

Ingen supplerende krav.

4.1.2. I henhold til afsnit 6.2.2 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Medarbejdere hos den godkendte virksomhed eller dennes underleverandører skal leve op til kravene i bilag 5.

4.2. Energimærkning

4.2.1. I henhold til afsnit 5.5 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Organisationen skal sikre følgende funktioner i virksomheden:

- kvalitetsansvarlig
- energikonsulent
- teknisk sagkyndige og assistenter

Der kan være flere personer med samme funktion, og en person kan have flere funktioner på en gang.

4.2.1.1. Kvalitetsansvarlig

Der skal være en kvalitetsansvarlig, som opfylder kompetencekravene i henhold til afsnit 13 og 14. Den kvalitetsansvarlige kan kun være kvalitetsansvarlig for den type af energimærker, som den kvalitetsansvarlige er uddannet til. Den kvalitetsansvarlige skal varetage kvalitetskontrol af de udarbejdede energimærkninger.

Den kvalitetsansvarlige er overordnet ansvarlig for verifikation og validering, jf. afsnit 11. Den kvalitetsansvarlige skal dermed sikre, at gennemgangen gennemføres, og at der foretages den nødvendige opfølgning på resultaterne af gennemgangen.

4.2.1.2. Energikonsulent

Der skal til hver energimærkning tilknyttes en energikonsulent, der er ansvarlig for udarbejdelsen af energimærket. Navnet på den energikonsulent, der tilknyttes den enkelte energimærkning, skal fremgå af mærkningsrapporten, jf. afsnit 4.6.6, i bekendtgørelse om Håndbog for Energikonsulenter.

Energikonsulenterne skal gennemgå et uddannelsesforløb og bestå den tilhørende eksamen for at kunne udføre energimærkninger. Præcisering heraf fremgår af afsnit 13 og 14. Uddannelsen som energikonsulent skal gennemføres indenfor 3 år. I modsat fald skal hele uddannelsesforløbet gennemføres på ny. For alle energikonsulenter gælder, at de skal bestå et genopfriskningskursus senest hvert 3. år.

Der gælder følgende kompetencekrav for tidligere uddannede energikonsulenter:

a) Personer, der i perioden 1. oktober 2014 til 15. oktober 2015 er påbegyndt uddannelsen som energikonsulent, men hvor uddannelsen ikke er færdiggjort.

Disse personer kan fortsat afslutte den praktiske del af uddannelsen som enfamiliehuskonsulent ved at deltage som assistent i mindst 10 energimærkninger af enfamiliehuse og afslutte den praktiske del af uddannelsen som flerfamiliehuskonsulent ved at deltage som assistent i mindst 5 energimærkninger af flerfamiliehuse m.v. Energimærkningerne skal være gennemført inden konsulenten kan deltage på det første genopfriskningskursus, jf. afsnit 15.6.

b) Personer, der i perioden 1. oktober 2011 til 1. oktober 2014 er påbegyndt uddannelsen som energikonsulent, men hvor uddannelsen ikke er færdiggjort.

Disse personer kan afslutte uddannelsen ved at gennemføre den del af uddannelsesforløbet, som de mangler, efter de regler der gjaldt før d. 1. oktober 2014.

Personer, der allerede er uddannede energikonsulenter for enten enfamiliehuse eller flerfamiliehuse, men som ønsker at være energikonsulent for begge bygningstyper skal gennemføre følgende tillægsuddannelse:

Eksisterende enfamiliehuskonsulenter: Skal gennemføre kurset Energikonsulent II (flerfamiliehuse), samt opfylde krav i afsnit 14.

Eksisterende flerfamiliehuskonsulenter: Skal gennemføre kurset Energikonsulent I (enfamiliehuse), samt opfylde krav i afsnit 13.

Virksomhederne skal sikre, at energikonsulenterne har nødvendige og tilstrækkelige kompetencer til at kunne udføre energimærkninger i overensstemmelse med de gældende regler og krav. Virksomhederne skal sikre sig procedurer for, at energikonsulenter, der begår alvorlige eller gentagne fejl, får rettet op på deres viden ved efteruddannelse eller kurser i relevante emner med tilhørende bestået prøve.

Hvis der er tale om alvorlige og gentagne fejl skal virksomheden vurdere behovet for, at energikonsulenten gennemfører hele uddannelsen med en ny eksamen.

Virksomhederne skal sikre, at energikonsulenten har genoprettet sin viden eller kompetencer, før energikonsulenten igen kan udføre energimærkninger.

Virksomhederne er forpligtet til i henhold til afsnit 8.2.3 i DS/EN ISO 9001:2008 og punkt 10 i dette bilag, at lade resultater af virksomhedernes egne stikprøvekontroller indgå i ledelsens vurdering af kvalitetssikring i energimærkninger. I forbindelse med denne evaluering skal ledelsen foretage en konkret vurdering af energikonsulentens kompetencer og vidensniveau.

Efter en udtalelse eller påtale fra Energistyrelsen skal virksomheden overfor det certificerende organ dokumentere, hvorledes de har opkvalificeret kvalitetsprocedurerne og de pågældende medarbejdere.

4.2.1.3. Teknisk sagkyndige og assistenter

En eller flere teknisk sagkyndige kan inddrages i energimærkningen, og skal inddrages på de områder, hvor energikonsulenten ikke har den fornødne ekspertise.

Virksomheden skal sikre, at den teknisk sagkyndige, der inddrages har relevant teknisk ekspertise som ovenfor nævnt.

Assistenter kan bistå konsulenten på områder, hvor der ikke forudsættes særlig teknisk eller energifaglig ekspertise som f.eks. ved opmålinger, indtastninger, fotograferinger, rapportskrivning mv., jf. afsnit 4.5.1 i bekendtgørelse om Håndbog for Energikonsulenter.

Det skal fremgå af energimærkningen, om der har været tilknyttet assistenter, og hvilke opgaver de har udført, jf. afsnit 4.6.7 og 4.2 i bekendtgørelse om Håndbog for Energikonsulenter.

4.2.2. I henhold til afsnit 6.2.2 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

For så vidt angår energimærkning af enfamiliehuse, (bygninger med BBR-anvendelseskoderne 110, 120, 131, 132, 510), er kravene til de kompetencer, der skal inddrages i energimærkningen, som nævnt for oven, og kravene til energikonsulentens uddannelse og erhvervserfaring beskrevet i afsnit 13. Energikonsulenter med disse kvalifikationer kan endvidere også udføre energimærkninger af bygninger med anvendelseskode 140 under 500 m².

For så vidt angår energimærkning af flerfamiliehuse, erhvervsbygninger m.v. (bygninger med BBR-anvendelseskoderne 140, 150, 160, 190, 310, 321, 322, 323, 324, 325, 329, 331, 332, 333, 334, 339, 390, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 419, 421, 422, 429, 430, 441, 442, 443, 444, 449, 490, 520, 521, 522, 529, 531, 532, 533, 534, 535, 539, 590) er kravene til de kompetencer, der skal inddrages i energimærkningen, som nævnt for oven, og kravene til energikonsulentens grunduddannelse og erhvervserfaring beskrevet i afsnit 14.

5. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.1 Planlægning af produktfrebringelse

5.1. BedreBolig

Virksomheden skal fastsætte krav til produktfrebringelsen af ydelserne under godkendelsesordningen, således at disse udføres i overensstemmelse med bekendtgørelsen.

5.2. Energimærkning

Ingen supplerende krav.

6. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.2.1 Fastsettelse af krav knyttet til produktet

6.1. BedreBolig

Virksomheden skal fastsætte krav til leveringen af ydelserne under godkendelsesordningen, således at disse udføres i overensstemmelse med bekendtgørelsen.

6.2. Energimærkning

I henhold til afsnit 7.2.1 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Virksomheden skal sikre sig, at energimærkningen til enhver tid udarbejdes i overensstemmelse med gældende regler, herunder særligt den til enhver tid gældende bekendtgørelse om Håndbog for Energikonsulenter.

Virksomheden skal sikre sig procedure for, at der sikres uvildighed hos såvel virksomheden som hos de involverede personer således, at uvildighedskravet i henhold til § 33 i bekendtgørelse nr. 1392 af 22. november 2016 om energimærkning af bygninger, opfyldes.

7. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.2.3. Kommunikation med kunden (bygningsejeren)

7.1. BedreBolig

Virksomheden skal beskrive procedurer for kommunikation med bygningsejeren igennem alle aktiviteter, der relaterer sig til levering af ydelserne under godkendelsesordningen, og i henhold til bekendtgørelsen.

Virksomheden skal særligt udarbejde en procedure for registrering og behandling af kundeklager til levering af ydelserne i henhold til godkendelsesordningen. Proceduren skal sikre at:

- Virksomheden gennemgår klagen, og herunder vurderer klagen i forhold til retningslinjerne og virksomhedens egne procedurer til gennemførelse af ydelserne som var gældende på tidspunktet hvor ydelsen blev leveret. Hvis virksomheden vurderer, at klageren skal have medhold i et eller flere af klagepunkterne, skal klageren godtgøres i henhold til virksomhedens procedurer herfor. Hvis virksomheden vurderer, at ydelsen blev gennemført i henhold til retningslinjerne eller i henhold til kundens egne ønsker, skal klager modtage et skriftligt svar med en begrundelse for virksomhedens konklusion.
- At klageren modtager et svar indenfor en fastsat og hensigtsmæssig tidsramme fra modtagelsen af klagen.

7.2. Energimærkning

I henhold til afsnit 7.2.3 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Virksomheden skal udforme og vedligeholde dokumenterede procedurer for behandling af:

1. Generelle spørgsmål eller øvrige henvendelser (bortset fra klager) fra kunder, ejere eller beboere i de bygninger, som virksomheden har energimærket om forhold, der vedrører det udarbejdede energimærke. Henvendelser modtaget senest 3 år efter indberetningen af pågældende energimærke skal besvares.

Virksomheden skal sikre procedurer for,

- at virksomheden gennemgår henvendelsen. Hvis henvendelsen vedrører påståede mangler eller fejl ved energimærkningen, skal virksomheden vurdere, om energimærkningen lever op til de regler for udfø-

relse af energimærkninger, som var gældende på det tidspunkt, hvor energimærkningen blev udarbejdet. Hvis virksomheden konkluderer, at energimærkningen ikke følger reglerne, skal energimærkningen berigtiges eller bygningsejeren skal tilbydes en ny energimærkning. Hvis der er behov for at gennemføre en ny besigtigelse af bygningen, skal ejeren modtage forslag om, at besigtigelsen gennemføres indenfor rimelig tid efter modtagelsen af henvendelsen.

- at kunden, bygningsejer eller beboer modtager et skriftligt eller mundtligt svar indenfor rimelig tid efter henvendelsen er modtaget i virksomheden.

2. Klager

Virksomheden skal sikre procedurer for,

- at virksomheden gennemgår en klage fra den klageberettigede, herunder vurderer klagen i forhold til reglerne til energimærkning, som var gældende på tidspunktet, hvor energimærkningen blev udarbejdet. Hvis virksomheden vurderer, at klageren skal have medhold i et eller flere af klagepunkterne, skal energimærkningen berigtiges, eller ejeren skal tilbydes en ny mærkning. Hvis der er behov for gennemførelse af en ny besigtigelse af bygningen, skal ejeren modtage forslag om, at besigtigelsen gennemføres indenfor rimelig tid efter modtagelsen af klagen. Hvis virksomheden vurderer, at reglerne er fulgt, skal klager modtage et skriftligt svar med en begrundelse for virksomhedens konklusion. Derudover skal den skriftlige besvarelse indeholde en vejledning om, at der kan klages til Energistyrelsen over virksomhedens afgørelse inden 4 uger fra modtagelsen af afgørelsen.
- at klageren modtager et skriftligt svar indenfor rimelig tid fra modtagelsen af klagen.

3. Energistyrelsens udtalelser til virksomhedens energimærkninger, blandt andet på grundlag af resultater af Energistyrelsens opfølgning af energimærkningerne, herunder teknisk revision.

Virksomheden skal sikre procedurer for virksomhedens overvejelser om, hvorvidt Energistyrelsens udtalelse giver anledning til berigtigelse af en anden allerede udarbejdet energimærkning, udarbejdelse af nye mærkninger til erstatning af eksisterende mærkninger eller til ændringer af kvalitetsstyringssystemet.

I disse tilfælde skal ejeren af den pågældende bygning indenfor rimelig tid efter energimærkningsfirmaets modtagelse af Energistyrelsens udtalelse modtage en berigtigelse af energimærkningen eller et forslag om gennemførelse af en ny besigtigelse af bygningen i de tilfælde, hvor dette er nødvendigt.

Virksomheden skal på grundlag af de ovennævnte henvendelser overveje, om der er behov for ændringer af kvalitetsledelsessystemet og skal i givet fald implementere disse.

De ovennævnte henvendelser, deres behandling i virksomheden og resultatet heraf skal opbevares i virksomheden i 7 år. Materialet indgår som input til ledelsens evaluering af kvalitetsstyringssystemet.

8. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afsnit 7.2 Kunderrelaterede processer

8.1. BedreBolig

Ingen supplerende krav

8.2. Energimærkning

I henhold til afsnit 7.2 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Der er følgende krav knyttet til produktet:

Virksomheden skal udlevere alle foreliggende oplysninger om mærkningen til Energistyrelsen eller en af styrelsens udpeget organisation til brug for blandt andet kvalitetssikringen af energimærkningen eller behandlingen af klager.

Virksomheden skal opfylde følgende:

- Virksomheden skal have professionel ansvarsforsikring.

9. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.3. Udvikling og Konstruktion

9.1. BedreBolig

Virksomheden skal sikre, at leveringen af ydelserne under godkendelsesordningen, især hvad angår beskrivelse af bygningsejerens energibesparelsmuligheder, registrering, udarbejdelse af en plan for energirenoveringens igangsættelse, projektering samt byggeledelse foregår efter gældende normer og regler, som fastsat i denne bekendtgørelse.

9.2. Energimærkning

Ingen supplerende krav.

10. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.4. Indkøb

10.1. BedreBolig

Såfremt virksomheden anvender underleverandører til levering af ydelser under godkendelsesordningen, skal virksomheden opstille krav til underleverandøren, der sikrer opfyldelse af de relevante krav, jf. § 12.

10.2. Energimærkning

I henhold til afsnit 7.4 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Såfremt virksomheden anvender underleverandører til energimærkning eller til verifikation af energimærkning, skal virksomheden sikre sig procedure for, at underleverandøren kan udføre arbejdet i henhold til de til enhver tid gældende regler.

11. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 7.5.

11.1. BedreBolig

Her skal det generelt bemærkes, at kravene skal ses i forhold til de opgaver og aktiviteter, der knytter sig til levering af ydelser under godkendelsesordningen.

11.2. Energimærkning

I henhold til afsnit 7.5 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Kravene i afsnit 7.5 skal ses i forhold til de opgaver og aktiviteter, der knytter sig til energimærkningen.

12. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afsnit 7.6 Styring af overvågnings- og måleudstyr

12.1. BedreBolig

Ingen supplerende krav.

12.2. Energimærkning

I henhold til afsnit 7.6 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Virksomheden skal sikre, at den software, der anvendes til energimærkning er opdateret, og udfører beregninger i overensstemmelse med kravene i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om Håndbog for Energikonsulenter.

13. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afs. 8.2.1. Kundetilfredshed og 8.2.2. Intern audit

13.1. BedreBolig

Virksomheden skal fastsætte en procedure for, hvordan kundeevalueringer efter endt ydelsesforløb i forbindelse med aflevering eller 1-års forløb skal foretages, og hvorledes resultaterne fra kundeevalueringer inddrages i den løbende forbedring af virksomhedens leverede ydelser i henhold til ordningen.

Virksomheden skal forinden den eksterne kontrol af kvalitetsstyringssystemet, og mindst én gang årligt, gennemføre egenkontrol med henblik på at vurdere:

- om virksomheden overholder de gældende krav,
- om kvalitetsstyringssystemet, herunder dokumentationssystemet, er opdateret,
- om relevante medarbejdere har adgang til og bruger systemet efter hensigten, og
- om der er forslag til forbedringer, og hvordan disse forbedringsforslag håndteres.

13.2. Energimærkning

Ingen supplerende krav.

14. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afsnit 8.2.3 Overvågning og opmåling af processer

14.1. BedreBolig

Ingen supplerende krav.

14.2. Energimærkning

I henhold til afsnit 8.2.3 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Mindst 10 % af alle indberettede mærkninger af enfamiliehuse og 5 % af alle indberettede energimærkninger af flerfamiliehuse m.v., som udføres af en energikonsulent, skal gennemgås af en anden energikonsulent med kompetencer i henhold til afsnit 13 til at udføre den pågældende mærkning. En energikonsulent kan ikke gennemgå egne energimærkninger. Gennemgangen skal ske senest 3 måneder efter at energimærkningen er indberettet. Energimærkningerne skal udvælges tilfældigt, så de er repræsentative for konsulentens energimærkninger. Hvis 10 % henholdsvis 5 % ikke udgør et heltal, oprundes til nærmeste heltal (F.eks.: Hvis der er udarbejdet 12 energimærkninger af enfamiliehuse, udgør 10 % 1,2 mærker, som oprundes til 2 mærker.)

Gennemgangen af energimærkningerne skal være grundig, og skal udover gennemgangen af selve energimærkningsrapporten også omfatte gennemgang af baggrundsmateriale og beregninger. Opstår der ved gennemgangen usikkerhed om, hvorvidt registreringerne er korrekte, skal de verificeres.

Resultatet af gennemgangen skal forelægges den energikonsulent, der har haft ansvaret for mærkningen. Kommentarer og spørgsmål fra gennemgangen skal vurderes som led i kvalitetsstyringen. Hvis der påvises fejl ved energimærkningen, skal virksomheden sikre, at disse berigtiges over for kunden, som har fået mærkningen.

Virksomheden kan indgå aftale med og anvende en eller flere underleverandører til gennemførelse af gennemgangen. Virksomheden skal gennem aftale sikre fortrolighed og uvildighed. Desuden skal det dokumenteres, at gennemgangen foretages med den krævede kompetence, jf. ovenstående.

Der opbevares dokumentation for stikprøvegennemgangen, og resultatet indgår i ledelsens evaluering af kvalitetsstyringssystemet.

15. Vedr. DS/EN ISO 9001:2008, afsnit 8.2.4 Overvågning og måling af produktet

15.1. BedreBolig

Ingen supplerende krav.

15.2. Energimærkning

I henhold til afsnit 8.2.4 i DS/EN ISO 9001:2008 præciseres følgende:

Virksomheden skal som minimum sikre, at der gennemføres følgende procedurer med henblik på sikring af kvaliteten i energimærkningen.

Energikonsulenten skal inden aflevering af energimærkningsrapporten til kunden, gennemlæse rapporten med henblik på at vurdere, om energimærkningsrapporten opfylder kvalitetskravene og kravene i sin helhed, beskrevet i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om Håndbog for Energikonsulenter. Hvis der opdages fejl eller mangler (f.eks. i stamdata for bygninger), eller hvis beregningsresultater eller konklusioner ikke virker rimelige og velbegrundede, skal baggrunden herfor overvejes og eventuelt undersøges, hvis der er behov herfor, og eventuelle fejl skal rettes. Desuden skal virksomheden overveje, om fejlene og manglerne giver anledning til ændringer i procedurerne til sikring af kvaliteten.

Virksomhederne skal sikre sig procedurer for at sikre en høj kvalitet i energimærkningerne.

Virksomhederne skal til enhver tid sørge for, at procedurerne bliver overholdt. Ved alvorlige eller gentagne fejl i energimærkningerne eller svigt i procedurerne skal de certificerende organer udelukke virksomhederne fra at indberette energimærkninger i en periode, indtil virksomhederne har sikret sig, at de pågældende alvorlige eller gentagne fejl ikke opstår igen.

Virksomhederne er forpligtet til, i henhold til afsnit 8.2.3 i DS/EN ISO 9001:2008 og punkt 11 i dette bilag, at lade resultater af virksomhedernes egne stikprøvekontroller indgå i ledelsens vurdering af kvalitetssikring i energimærkninger.

Virksomhederne skal dokumentere overfor de certificerende organer, at forholdene er bragt i orden, før firmaerne kan indberette energimærkninger igen. Denne dokumentation kan f.eks. bestå i, at virksomheden ved en tjekliste kan vise, at procedurerne bliver fulgt nøje ved udarbejdelse af energimærkninger.

16. Vedrørende DS/EN ISO 9001:2008, afs. 8.5 Forbedring

16.1. BedreBolig

Virksomheden skal ved den interne og eksterne gennemgang af kvalitetssikringssystemet hvert 3. år, samt i forbindelse med kundeevalueringer efter endt ydelsesforløb, vurdere eventuelle forslag til forbedringer til systemet og vurdere, hvordan disse forbedringsforslag håndteres.

16.2. Energimærkning

Ingen supplerende krav.

Bilag 7

Energistyrelsens supplerende krav til akkrediterede certificerende organer, der skal varetage opgaven med dobbeltcertificering og overvågning af kvalitetsstyringssystemer

Det certificerende organ akkrediteres i henhold til DS/EN ISO/IEC 17021 og dette bilag til at erklære overensstemmelse med DS/EN ISO 9001 og bilag 6

Supplerende krav til DS/EN ISO 17021

1. Vedr. afsnit 7.1 Ledelsens og personalets kompetence:

1.1. BedreBolig

Følgende kompetencer skal være til rådighed på auditteamet ved dobbeltcertificering og overvågning:

- Have gennemført et uddannelsesforløb efter nærmere bestemmelse fra Energistyrelsen, som indeholder grundlæggende viden om BedreBolig-ordningen.
- Opdateret kendskab til fremgangsmåder for levering af ydelser under BedreBolig-ordningen.
- Grundigt kendskab til BedreBolig-ordningen.
- Fortrolig med denne bekendtgørelses supplerende krav til ISO 9001.

1.2. Energimærkning

Følgende kompetencer skal være til rådighed på auditteamet ved dobbeltcertificering og overvågning:

- Dokumenteret kompetence i energimærkning (svarende til ”energikonsulent”, jf. bilag 1, afsnit 4.2, i bekendtgørelse nr. 1392 af 22. november 2016 om energimærkning af bygninger)
- Opdateret kendskab til fremgangsmåder for energimærkning
- Grundigt kendskab til energimærkningsordningen
- Fortrolig med bilag 1, i bekendtgørelse nr. 1392 af 22. november 2016 om energimærkning af bygninger

2. Afsnit 8 Informationskrav

2.1. BedreBolig

Med hensyn til informationskrav gælder det, at på opfordring af en vilkårlig part, her forstået som den godkendte virksomheds kunder, skal kontrolinstansen give mulighed for at få gyldigheden af en given godkendelse af et kvalitetsstyringssystem bekræftet.

2.2. Energimærkning

Der er ingen supplerende krav.

3. Afsnit 9.3 Overvågningsaktiviteter:

3.1. BedreBolig

Programmet for overvågningsaudit skal mindst hvert 3. år omfatte:

- Virksomhedens gennemførelse af den godkendte virksomheds opgaver under BedreBolig-ordningen (metoder til fastlæggelse af forudsætninger, indsamling af data, beregning og rapportering).
- Gennemgang af stikprøver i rapporter og dokumentationen for de udførte opgaver under BedreBolig-ordningen.
- Gennemgang af virksomhedens stikprøvemæssige 'egenkontrol' af udførte opgaver under BedreBolig-ordningen.
- Virksomhedens behandling af klagesager inden for BedreBolig-ordningen.

3.2. Energimærkning

Programmet for overvågningsaudit skal mindst en gang årligt omfatte:

- Virksomhedens gennemførelse af energimærkning ved en praktisk gennemgang i et en- eller flerfamilieshus omfattende metoder til fastlæggelse af forudsætninger, indsamling af data, beregning og rapportering
- Gennemgang af stikprøver i rapporter og dokumentationen for de udførte energimærkninger.
- Gennemgang af virksomhedens stikprøvemæssige 'egenkontrol' af udførte energimærkninger.
- Virksomhedens behandling af klagesager inden for energimærkningsordningen
- Virksomhedens behandling af indkomne udtalelser og påtaler fra Energistyrelsen

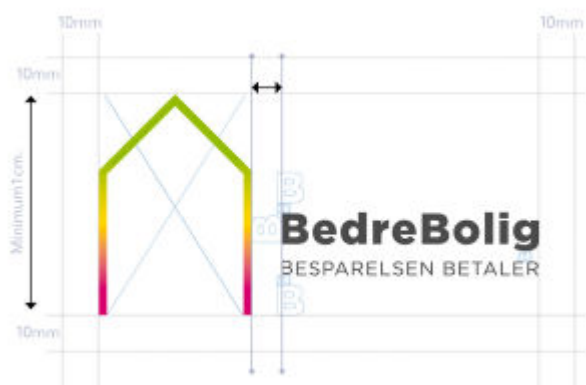
4. Øvrige forhold

4.1. BedreBolig

Det certificerende organ skal løbende fremsende oplysninger om ændringer i status og omfang af udstedte dobbeltcertificeringer til Energistyrelsen.

4.2. Energimærkning

Det certificerende organ skal løbende fremsende oplysninger om ændringer i status og omfang af dobbeltcertificeringen til Energistyrelsen samtidig med, at de sender det til de dobbeltcertificerede firmaer.

Bilag 8**Logo for godkendelsesordningen****SKALERING, AFSTAND OG STØRRELSE**

10 mm luft omkring BedreBolig-logoet. Minimum størrelse på BedreBolig-logoet er 1 cm i højden.

BedreBolig-logoet kan hentes fra Energistyrelsens hjemmeside og anvendes efter tilhørende retningslinjer.